



PENSIOEN OPBOUW

INFORMATIE MEMORANDUM

April 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Belangrijke informatie	8
1. Inleiding	10
2. Algemene gegevens Fonds.....	11
Juridische informatie	11
Bestuurder en Beheerder	11
Bewaarder	11
Accountant	12
Adresgegevens	13
Verbonden Entiteiten en Verbonden Beleggingsinstellingen	13
Structuurschema Robeco Groep	13
Uitbesteding	14
Relatie Robeco Nederland B.V.	14
3. Beleggingsbeleid.....	15
Beleggingsdoelstelling	15
Beleggingsportfolio	15
Verantwoord beleggen	15
Afgeleide instrumenten	15
Beleggen in andere beleggingsinstellingen en Gelieerde Partijen	15
Selectie tegenpartijen	15
4. Risicofactoren	16
a) Algemeen beleggingsrisico	16
b) Tegenpartijrisico	17
c) Liquiditeitsrisico	18
d) Risico's verband houdend met het gebruik van afgeleide instrumenten	18
e) Risico uitlenen financiële instrumenten	19
f) Landenrisico	20
g) Waarderingsrisico	20
h) Fiscaal risico	20
i) Risico beleggen in andere beleggingsinstellingen	20
j) Risico beleggen met geleend geld	21
k) Operationeel risico	21
l) Uitbestedingsrisico	21
m) Modelrisico	21
5. Management van financiële risico's	21
Marktrisico	21
Tegenpartijrisico	21
Liquiditeitsrisico	22

6. Uitgifte en inkoop van Participaties	22
Limitering of opschorting	22
Waarborgen inkoop en terugbetaling	22
7. Waardering en resultaatbepaling	22
8. Kosten en vergoedingen	23
Transactiekosten	23
Kosten van bewaring	23
Kosten van de Bewaarder	23
Kosten van belastingen	23
Kosten bij belegging in Verbonden Beleggingsinstellingen	23
Kosten bij beleggingen in andere beleggingsinstellingen	23
Kosten financiële instrumenten die (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten	23
Kosten financiële instrumenten die niet (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten	24
Kosten van de Beheerder	24
9. Dividendbeleid	24
10. Fiscale aspecten	24
Omzetbelasting	24
Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) en de Common Reporting Standard (CRS)	24
11. Verslaggeving en overige informatie	26
Periodieke verslaggeving	26
Rendement	26
Stembeleid	26
Vergadering van Participanten	26
Liquidatie	26
Procedures en schikkingen	26
SUPPLEMENT.....	27
Pensioen Opbouw fondsen 2013-2018 t/m 2043-2070	27
Beleggingsbeleid	27
Benchmark	27
Kasbeleid	27
Niveaus van hefboomfinanciering	27
Relevante risicofactoren	27
Pensioen Opbouw Vastrentend Kort	29
Beleggingsbeleid	29
Benchmark	29
Kasbeleid	29
Niveaus van hefboomfinanciering	29
Relevante risicofactoren	29
Beheervergoeding & Service fee	29
Pensioen Opbouw Vastrentend Lang	30
Beleggingsbeleid	30
Benchmark	30
Kasbeleid	30

Niveaus van hefboomfinanciering	30
Relevante risicofactoren	30
Beheervergoeding & Service fee	30
Pensioen Opbouw Rendement	31
Beleggingsbeleid	31
Benchmark	31
Kasbeleid	31
Niveaus van hefboomfinanciering	31
Relevante risicofactoren	31
Beheervergoeding & Service fee	31
VOORWAARDEN VAN BEHEER EN BEWARING.....	32

Definities

In dit Informatie Memorandum hebben de met een hoofdletter geschreven woorden en afkortingen de hieronder genoemde betekenis:

AFM	De stichting Autoriteit Financiële Markten
AIFM-richtlijn	De Europese richtlijn (2011/61/EU) die geharmoniseerde regels introduceert voor beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen
Beheerder	Robeco Institutional Asset Management B.V., de beheerder van het Fonds
Beleggingsadviseur	PGGM Strategic Advisory Services B.V.
Beursdag	Een dag waarop de Luxembourg Stock Exchange open is voor handel
Bewaarder	Citibank Europe Plc Netherland branch
BGfo	Het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
Boekjaar	Het boekjaar van het Fonds zoals aangegeven in de Voorwaarden
Cut-off Tijd	Tijdstip (16:00 uur (CET)) waarvoor orders uiterlijk op een Handelsdag ontvangen moeten zijn om geaccepteerd te kunnen worden voor uitvoering op de tweede Handelsdag na ontvangst van de order
Einddatum	De einddatum van elk Subfonds zoals deze is gespecificeerd in het Supplement. Als deze datum geen Handelsdag is, is de einddatum de eerstvolgende Handelsdag
EUR	Euro
FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act
Fonds	Pensioen Opbouw
Fondsvermogen	Het totale vermogen van het Fonds
Gelieerde Partij	Een (natuurlijke) persoon als bedoeld in artikel 1 BGfo

Handelsdag	Een door de Beheerder vastgestelde dag waarop Participanten in het Fonds kunnen toe- dan wel uittreden (zoals jaarlijks op verzoek toegestuurd door de Beheerder)
ICBE	Een instelling voor collectieve belegging in effecten als bedoeld in artikel 1:1 Wft
Informatie Memorandum	Het meest recente Informatie Memorandum van het Fonds zoals dit van tijd tot tijd zal luiden
Intrinsieke Waarde	De intrinsieke waarde per Participatie van een Subfonds
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
Participant	Een houder van één of meer Participaties
Participatie	Deelgerechtigdheid van een Participant in een Subfondsvermogen
RIAM	Robeco Institutional Asset Management B.V.
Robeco Groep	De economische eenheid met aan het hoofd Robeco Groep N.V. waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch zijn verbonden
Stichting	Stichting Custody Robeco Institutional
Subfonds	Een serie Participaties waarvan de specifieke kenmerken zijn opgenomen in het Supplement van de Voorwaarden
Subfondsvermogen	Het totale vermogen van een Subfonds
Subfondswaarden	De beleggingen van een Subfonds alsmede de saldi op bankrekeningen van dat Subfonds
Supplement	Een supplement bij het Informatie Memorandum waarin de specifieke kenmerken van de Subfondsen zijn opgenomen
Transactieprijs	De koers waartegen het Fonds Participaties inkoopt of uitgeeft. De Transactieprijs wordt per Participatie vastgesteld.
Transfer Agent	Degene die belast is met het vervullen van de functie van transfer agent ten behoeve van het Fonds
USD	Amerikaanse Dollar

Verbonden Beleggingsinstelling	Een beleggingsinstelling die verbonden is met dan wel wordt beheerd door de Beheerder of een andere Verbonden Entiteit
Verbonden Entiteit	Een entiteit die onderdeel uitmaakt van de Robeco Groep
Voorwaarden	De voorwaarden die gelden tussen het Fonds en de Participanten, zoals opgenomen in de Voorwaarden van Beheer en Bewaring
Website	De website www.robeco.nl/rabo_bedrijvenpensioen
Wft	De Wet op het financieel toezicht

Waar hierboven enkelvoud wordt beschreven kan ook meervoud worden bedoeld en vice versa.

Belangrijke informatie

De fondsdokumentatie bestaat uit 1) dit Informatie Memorandum en 2) de in de bijlage opgenomen Voorwaarden. De artikelen in de Voorwaarden bevatten de primaire bepalingen die uitsluitend onder de in artikel 20 opgenomen voorwaarden kunnen worden gewijzigd. Het Informatie Memorandum verschaft additionele informatie over het Fonds en de Participaties. De Beheerder heeft de bevoegdheid om wijzigingen aan te brengen in dit Informatie Memorandum. De Beheerder zal de Participanten hiervan in kennis stellen. Een wijziging van dit Informatie Memorandum, waardoor de rechten of zekerheden van Participanten worden verminderd of lasten aan hen worden opgelegd of waardoor het beleggingsbeleid van het Subfonds wordt gewijzigd, wordt eerst van kracht één maand na de hiervoor bedoelde bekendmaking.

Potentiële Participanten worden er op gewezen dat aan een belegging in het Fonds financiële risico's zijn verbonden. Alvorens te beslissen tot aankoop van Participaties wordt beleggers geadviseerd om dit Informatie Memorandum zorgvuldig te lezen en kennis te nemen van de integrale inhoud daarvan.

Deelname in het Fonds staat alleen open voor professionele beleggers als bedoeld in de Voorwaarden

De Participaties worden uitsluitend aangeboden op basis van de informatie in dit Informatie Memorandum en de Voorwaarden, in combinatie met - voor zover de bestaansduur van het Fonds hiertoe aanleiding geeft - de drie laatst verschenen jaarverslagen en de drie laatst verschenen jaarrekeningen van het Fonds, eventueel aangevuld met het halfjaarbericht dat is gepubliceerd na het laatst verschenen jaarverslag en de laatst verschenen jaarrekening. De in dit Informatie Memorandum verschaft informatie is geen beleggingsadvies.

Waar in dit Informatie Memorandum rendementscijfers worden genoemd of toekomstverwachtingen worden uitgesproken, geldt dat de waarde van een Participatie kan fluctueren en dat in het verleden behaalde resultaten geen garantie bieden voor de toekomst.

Met uitzondering van de Beheerder is niemand gerechtigd informatie te verstrekken of verklaringen te doen die afwijken van dit Informatie Memorandum. Een aankoop verricht op basis van informatie die afwijkt van dit Informatie Memorandum geschiedt geheel op eigen risico.

De uitgifte en verspreiding van dit Informatie Memorandum en het aanbieden, verkopen en leveren van Participaties kunnen in bepaalde jurisdicties buiten Nederland onderworpen zijn aan (wettelijke) beperkingen. Dit Informatie Memorandum vormt geen aanbod tot verkoop of een uitnodiging tot het doen van een aanbod tot koop, in enige jurisdictie waar een dergelijk aanbod of uitnodiging op grond van de aldaar geldende wet- en regelgeving niet toegestaan is. Het Fonds verzoekt een ieder die in het bezit komt van dit Informatie Memorandum kennis te nemen van en zich te houden aan dergelijke wet- en regelgeving. De Beheerder, het Fonds, Robeco Groep N.V. en/of enigerlei Verbonden Entiteit aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor schending van de hiervoor bedoelde beperkingen door enigerlei derde.

De Participaties zijn niet geregistreerd onder de Securities Act van 1933 ("Securities Act") van de Verenigde Staten van Amerika ("VS") en mogen daar niet worden aangeboden, verkocht of geleverd, tenzij zulks geschiedt in overeenstemming met regulation S van de Securities Act. In beginsel zal het Fonds geen Participanten toelaten die gevestigd zijn in de VS of handelen voor rekening of ten bate van enig persoon in de VS.

Het Fonds is een financiële instelling in de zin van de overeenkomst gesloten tussen Nederland en de Verenigde Staten in verband met de Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). Het Fonds zal in verband met de Nederlandse regelgeving ter implementatie van deze overeenkomst in beginsel geen Participanten toelaten die vallen onder de definitie van “Specified US person” onder FATCA of de definitie zoals die eventueel straks in dit verband in de Nederlandse wetgeving wordt gehanteerd, of (financiële instellingen) die blijken niet mee te willen werken aan FATCA. Het Fonds of een door haar aan te wijzen vertegenwoordiger zal voor deze doeleinden documentatie kunnen opvragen aan Participanten om hun status onder FATCA of equivalente Nederlandse wetgeving te kunnen (blijven) vaststellen. Het is ter discretie van de Beheerder van het Fonds om in verband met de eisen van FATCA in het belang van het Fonds en haar Participanten maatregelen te nemen om bepaalde deelnemers uit het Fonds te weren of eventuele betalingen aan financiële instellingen die niet mee werken aan FATCA op te houden tot het moment dat uit de door het Fonds vereiste documentatie blijkt dat deze financiële instelling mee doet aan FATCA.

Dit Informatie Memorandum wordt uitsluitend beheerst door Nederlands recht.

Het Fonds adviseert geïnteresseerden nadrukkelijk hun eigen fiscaal adviseur te raadplegen om advies in te winnen over de fiscale implicaties die verbonden zijn aan een eventuele belegging in het Fonds.

1. Inleiding

Het Fonds is opgericht voor beleggers die in effecten en andere vermogensbestanddelen willen beleggen. Het Fonds heeft een zogenaamde Paraplustructuur.

De specifieke kenmerken van het betreffende Subfonds zijn opgenomen in het Supplement, waaronder:

- het beleggingsbeleid en risicoprofiel;
- de risicofactoren gerangschikt naar belangrijkheid daarvan; en
- nadere informatie omtrent de kosten en vergoedingen.

2. Algemene gegevens Fonds

Juridische informatie

Het Fonds is een beleggingsfonds voor gemene rekening in de zin van artikel 2 lid 2 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Zij is ingesteld naar Nederlands recht op 15 november 2012. Het Fonds wordt geacht te zijn gevestigd ten kantore van de Beheerder te Rotterdam. De Voorwaarden bepalen dat het Fonds, de Voorwaarden noch hetgeen ter uitvoering hiervan geschiedt een personenvennootschap (*maatschap, vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap*) vormen. Het Fonds valt onder de reikwijdte van de AIFM-richtlijn.

Bestuurder en Beheerder

RIAM is enig statutair bestuurder van het Fonds. Het bestuur van RIAM wordt gevormd door:

G.O.J.M. Van Hassel;

K. van Baardwijk;

P.J.J. Ferket ; en

Dr. R. Toppen.

Daarnaast is de heer I. Ahrens als dagelijks beleidsbepaler van de Beheerder benoemd.

Deze personen kunnen tevens lid zijn van de directie van andere tot de Robeco Groep behorende instellingen. De Raad van Commissarissen van de Beheerder wordt gevormd door mevrouw G. Ismail en de heren J.J.M. Kremers, M. Kawano en J.J. Nooitgedagt.

RIAM heeft een eigen vermogen dat voldoet aan hetgeen op grond van art.3:53 Wft is vereist. RIAM beschikt over voldoende solvabiliteit als bedoeld in art. 3:57 Wft. De Beheerder heeft ter dekking van mogelijke beroepsaansprakelijkheidsrisico's een beroepsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor aansprakelijkheid als gevolg van beroepsnalatigheid, die past bij de gedekte risico's.

Bewaarder

Citibank Europe Plc, handelend vanuit zijn Nederlands bijkantoor, is aangewezen als Bewaarder van het Fonds in de zin van artikel 4:62m lid 1 Wft. De Bewaarder is verantwoordelijk voor het toezicht op het Fonds voor zover vereist onder en in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving. De Beheerder en het Nederlandse bijkantoor van Citibank Europe Plc hebben een overeenkomst inzake bewaring gesloten (de **Bewaarovereenkomst**).

Belangrijkste taken

De hoofdtaken die de Bewaarder in het kader van het bewaren van de beleggingen van het Fonds zal uitvoeren zijn als volgt:

- (i) het monitoren en controleren van de kasstromen van het Fonds, waaronder de betalingen van en aan toe- en uittreedende Participanten;
- (ii) het in bewaring houden van de activa van het Fonds, waaronder begrepen het vaststellen dat de activa in eigendom zijn verkregen door het Fonds en dat dit is vastgelegd in een administratie;
- (iii) het vaststellen dat de uitvoering van uitgifte, inkoop, terugbetaling en intrekking van Participaties van het Fonds in overeenstemming is met de Voorwaarden en de toepasselijke wet- en regelgeving;
- (iv) het controleren of de intrinsieke waarde van het Fonds op een juiste wijze wordt bepaald en het periodiek vaststellen of de procedures inzake het bepalen van de intrinsieke waarde voldoen alsmede het controleren dat de tegenwaarde van transacties met betrekking tot de activa van het Fonds tijdig aan het Fonds wordt overgemaakt;
- (v) het controleren dat de opbrengsten van het Fonds de bestemming krijgen die in overeenstemming is met de toepasselijke wet- en regelgeving en de Voorwaarden; en
- (vi) het uitvoeren van instructies van de Beheerder, tenzij deze in strijd zijn met de Voorwaarden of toepasselijke wet- en regelgeving.

Ontslag van de Bewaarder

De Bewaarder kan worden ontslagen door de Beheerder, of ontslag nemen, op bepaalde gronden en onder bepaalde voorwaarden zoals uiteengezet in de Bewaarovereenkomst. Bij een (voorgenomen) ontslag van de Bewaarder zal de Beheerder, met inachtneming van de toepasselijke wetgeving, een opvolger voor de Bewaarder aanwijzen.

Aansprakelijkheid van de Bewaarder

De Bewaarder is jegens het Fonds en/of de Participanten aansprakelijk voor het verlies van een in bewaarneming genomen financieel instrument door de Bewaarder of door een derde aan wie de bewaarneming is overgedragen. De Bewaarder is niet aansprakelijk indien hij kan aantonen dat het verlies het gevolg is van een externe gebeurtenis waarover hij redelijkerwijs geen controle heeft en waarvan de gevolgen onvermijdelijk waren, ondanks alle inspanningen om ze te verhinderen.

De Bewaarder is jegens het Fonds en/of de Participanten eveneens aansprakelijk voor alle andere verliezen die zij ondervinden doordat de Bewaarder zijn verplichtingen uit hoofde van deze Bewaarovereenkomst met opzet of door nalatigheid niet naar behoren nakomt. Participanten kunnen de aansprakelijkheid van de Bewaarder indirect inroepen door middel van de Beheerder. Indien de Beheerder niet aan een dergelijk verzoek wil mee werken zijn de Participanten bevoegd om de schadeclaim rechtstreeks bij de Bewaarder in te dienen.

Delegatie en belangenconflicten

Onder de Bewaarovereenkomst is de Bewaarder bevoegd om bepaalde functies te delegeren. De Beheerder zal de Participanten onverwijld informeren indien een bepaalde functie wordt uitbesteed. In principe laat iedere delegatie de aansprakelijkheid van de Bewaarder onverlet. Echter de Bewaarder kan zich van zijn aansprakelijkheid ontdoen indien de Bewaarovereenkomst dit toelaat en aan alle eisen voor delegatie, zoals vastgelegd in de toepasselijke wetgeving is voldaan.

Van tijd tot tijd kunnen belangenconflicten ontstaan tussen de Bewaarder en derden aan wie een functie is uitbesteed. In het geval van een (potentieel) belangenconflict dat kan ontstaan tijdens de normale gang van zaken, zal de Bewaarder zich houden aan de toepasselijke wetgeving.

Achtergrond van de Bewaarder

Citibank Europe Plc heeft haar statutaire zetel in Ierland, is ingeschreven in het Companies Registration Office in Ierland onder nummer 132781 en beschikt over een bankvergunning in Ierland. De Bewaarder voert zijn taken uit vanuit het Nederlandse bijkantoor dat op 9 juni 1988 is opgericht en gevestigd is aan de Schiphol Boulevard 257, 1118 BH te Schiphol.

De Bewaarder is een 100% dochteronderneming van Citibank Holdings Ireland Ltd en maakt onderdeel uit van de Citigroup Inc. Voor een schematisch overzicht wordt verwezen naar de website www.robeco.nl/riam.

Accountant

KPMG Accountants N.V. is benoemd tot accountant van het Fonds.

Adresgegevens

<u>Fonds</u>	<u>Beheerder</u>	<u>Accountant</u>
Pensioen Opbouw	Robeco Institutional Asset Management B.V.	KPMG Accountants N.V.
Weena 850	Weena 850	Laan van Langerhuize 1
3014 DA Rotterdam	3014 DA Rotterdam	1186 DS Amstelveen
Postbus 973	Postbus 973	Postbus 7883
3000 AZ Rotterdam	3000 AZ Rotterdam	1186 DA Amstelveen
Nederland	Nederland	Nederland
Telefoon +31 (0)10 - 224 1224	Telefoon: +31 (0)10 - 224 7000	Telefoon: +31 (0)20 - 6567890

Verbonden Entiteiten en Verbonden Beleggingsinstellingen

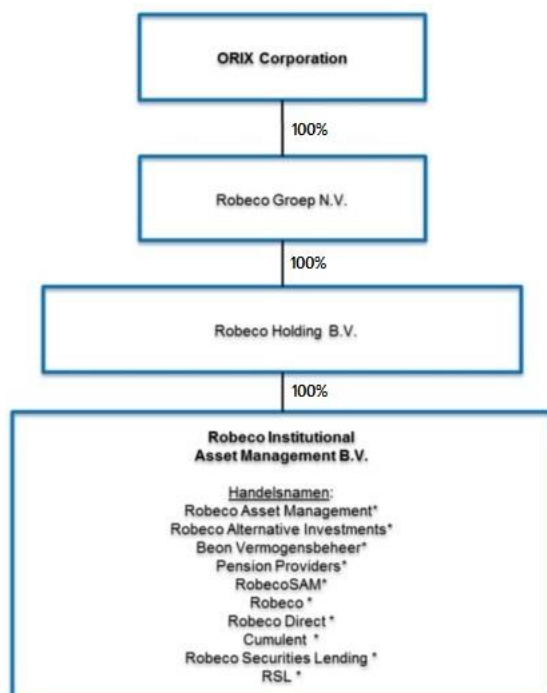
De Beheerder en het Fonds zijn verbonden met Verbonden Entiteiten of andere beleggingsinstellingen die worden beheerd door Verbonden Entiteiten. ORIX Corporation houdt 100% van de aandelen in de Robeco Groep. ORIX Corporation heeft geen zeggenschap over of invloed van betekenis op het zakelijke beleid van de Beheerder.

Naast de diensten van andere marktpartijen kunnen het Fonds en de Beheerder gebruikmaken van de diensten van Verbonden Entiteiten of Gelieerde Partijen. Onder meer de navolgende diensten of transacties zullen of kunnen door of met Verbonden Entiteiten of Gelieerde Partijen worden verricht: treasury management, derivaten transacties, bewaring van financiële instrumenten, uitlenen van financiële instrumenten, plaatsing en opname van Aandelen, kredietverstrekking, het aan- en verkopen van financiële instrumenten op een gereguleerde markt of multilaterale handelsfaciliteit. Al deze diensten en transacties vinden plaats tegen marktconforme tarieven.

Met uitzondering van transacties in deelnemingsrechten in Verbonden Beleggingsinstellingen die uitsluitend openstaan voor professionele beleggers als bedoeld in artikel 1:1 Wft of niet-beursgenoteerde deelnemingsrechten in andere Verbonden Beleggingsinstellingen, voorziet de Beheerder geen transacties met Verbonden Entiteiten, Verbonden Beleggingsinstellingen of Gelieerde Partijen met betrekking tot financiële instrumenten buiten een gereguleerde markt of multilaterale handelsfaciliteit. Voor zover hiervan op enig moment toch sprake zal zijn, zal steeds een onafhankelijke bepaling van de prijs aan dergelijke transacties ten grondslag liggen.

Structuurschema Robeco Groep

In onderstaand schema is de positie van de in het Informatie Memorandum genoemde relevante entiteiten en hun relevante onderlinge aandeelhoudersrelaties binnen de Robeco Groep aangegeven.



Uitbesteding

Het Fonds heeft met inachtneming van het bepaalde in artikel 4:16 Wft de navolgende werkzaamheden uitbesteed:

RBC Investor Services Bank S.A.

De Beheerder heeft ten behoeve van het Fonds een transfer agency overeenkomst afgesloten met RBC Investor Services Bank S.A. op grond waarvan laatstgenoemde verantwoordelijk is voor de beoordeling, acceptatie en verwerking overeenkomstig de Voorwaarden van alle orders. Als transfer agent is RBC Investor Services Bank S.A. daarmee verantwoordelijk voor het verwerken van de uitgifte en terugkoop van Participaties en het bijhouden van het register van Participanten.

Relatie Robeco Nederland B.V.

Het Fonds en RIAM hebben geen personeel in dienst. RIAM is een overeenkomst aangegaan met Robeco Nederland B.V., de centrale service entiteit binnen de Robeco Groep, met betrekking tot de beschikbaarstelling van (onder meer) personeel door Robeco Nederland B.V.

PGGM Strategic Advisory Services B.V.

PGGM Strategic Advisory Services B.V. is aangesteld als Beleggingsadviseur. De Beheerder zal voor de invulling van het beleggingsbeleid alsmede het verrichten van de beleggingen met in achtneming van het vastgestelde beleggingsbeleid en alles wat daarmee in de ruimste zin geacht kan worden verband te houden, worden geadviseerd door de Beleggingsadviseur.

3. Beleggingsbeleid

Beleggingsdoelstelling

Het Fonds heeft ten doel het collectief beleggen van het Fondsvermogen, per Subfonds afzonderlijk, en wel zodanig dat de risico's daarvan worden gespreid teneinde de Participanten in de opbrengst te doen delen.

Het Subfondsspecifieke beleggingsbeleid met eventueel aanvullende beperkingen ten aanzien van het Beleggingsbeleid staan beschreven in het Supplement.

Beleggingsportfolio

Voor een overzicht van de beleggingsportefeuille en diverse verdelingen op basis van deze portefeuille (onder andere de landenverdeling en sectorverdeling) over de afgelopen drie boekjaren, wordt verwezen naar de jaarverslagen en de jaarrekeningen van het Fonds.

Verantwoord beleggen

Vanuit beleggingsoogpunt is de Beheerder van mening dat het meewegen van belangrijke ESG-criteria (environmental, social en governance) het beleggingsproces versterkt en uiteindelijk leidt tot beter gefundeerde beleggingsbeslissingen. De integratie van duurzaamheid in beleggingsbeslissingen is bij de fondsen van Robeco gebaseerd op drie belangrijke elementen:

- toegang tot toonaangevend eigen onderzoek door RobecoSAM - specialist in duurzaam beleggen;
- integratie van ESG-criteria als onderdeel van het beleggingsproces;
- actieve betrokkenheid bij bedrijven om ze te helpen hun ESG-prestaties te verbeteren. Deze actieve betrokkenheid vindt plaats door middel van engagement en het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.

Meer informatie hierover kan worden gevonden op www.robeco.com/si.

Afgeleide instrumenten

Het Fonds kan gebruik maken van afgeleide financiële instrumenten, waaronder derivaten. Het Fonds is bevoegd tot het stellen van zekerheid en/of margin voor door het Fonds aangegane verplichtingen.

Beleggen in andere beleggingsinstellingen en Gelieerde Partijen

Behoudens wettelijke beperkingen kan het Fonds in (1) Verbonden Beleggingsinstellingen en (2) andere beleggingsinstellingen beleggen, alsmede in financiële instrumenten die (mede) zijn uitgegeven door Gelieerde Partijen. Indien hiervan sprake is, zal dit conform de terzake doende transparantievoorschriften in de jaarrekening van het Fonds worden vermeld. De Verbonden Beleggingsinstellingen waarin kan worden belegd zijn gevestigd in Nederland en/of Luxemburg.

Selectie tegenpartijen

Met betrekking tot tegenpartijrisico, zijn er procedures vastgelegd ten aanzien van de selectie van tegenpartijen. Details hierover zijn opgenomen in het hoofdstuk "Management van Financiële Risico's".

4. Risicofactoren

Risico's verbonden aan Fonds

Potentiële beleggers in Participaties wordt er nadrukkelijk op gewezen dat beleggen in het Fonds aanmerkelijke risico's met zich meebrengt. De waarde van de Participaties kan toe- of afnemen. Potentiële beleggers moeten om die reden zorgvuldig alle informatie in het Informatie Memorandum overwegen voordat zij besluiten Participaties te kopen. In het bijzonder dienen zij daarbij in ieder geval de onderstaande betekenisvolle en relevante risico's alsmede het beleggingsbeleid (zie hoofdstuk 2 "Beleggingsbeleid") in ogenschouw te nemen. De onderstaande risico's hebben betrekking op de Subfondsen van de Beleggingsinstelling, hetzij via directe beleggingen hetzij via beleggingen in andere beleggingsinstellingen (indirecte beleggingen). De mate van risico's kan per Subfonds verschillen.

a) Algemeen beleggingsrisico

De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde rendementen bieden geen garantie voor de toekomst. De waarde van een Participatie is afhankelijk van ontwikkelingen op de financiële markten en kan zowel stijgen als dalen. Participanten lopen het risico dat zij minder of niets terugkrijgen van hetgeen zij hebben ingelegd. Binnen het algemeen beleggingsrisico kan een onderscheid worden gemaakt tussen verschillende risicotypen:

Marktrisico

De waarde van de Participaties is gevoelig voor marktbewegingen in het algemeen en ook voor fluctuaties in prijzen van individuele financiële instrumenten in het bijzonder. Daarnaast dienen beleggers zich bewust te zijn van de mogelijkheid dat de waarde van beleggingen kan variëren als gevolg van wijziging in politieke, economische of marktomstandigheden, alsmede door een veranderde individuele bedrijfssituatie. Daarom kan geen garantie worden gegeven dat de beleggingsdoelstelling van het Fonds zal worden gerealiseerd. Evenmin kan worden gegarandeerd dat de waarde van een Participatie nooit zal dalen tot beneden de waarde op het moment van aankoop van dat Participatie door een Participant.

Kredietrisico

Beleggingen in vastrentende financiële instrumenten zijn onderworpen aan risico's in verband met rentepercentages, in gebreke blijven van betaling en kredietrisico. Financiële instrumenten met een lagere kredietwaardigheid brengen over het algemeen meer op dan financiële instrumenten met een hogere kredietwaardigheid als compensatie voor (1) de lagere kredietwaardigheid van deze financiële instrumenten en (2) het hogere risico van in gebreke blijven van de instelling die de betreffende financiële instrumenten heeft uitgegeven. Financiële instrumenten met een lagere kredietwaardigheid zijn in het algemeen gevoeliger voor korte termijn ontwikkelingen van ondernemingen en de markt dan financiële instrumenten met een hogere kredietwaardigheid, die hoofdzakelijk reageren op fluctuaties in het algemene niveau van wisselkoersen. Er zijn gemiddeld genomen minder beleggers in financiële instrumenten met een lagere kredietwaardigheid waardoor het moeilijker kan zijn om dergelijke financiële instrumenten op het gunstigste moment te kopen en verkopen. (zie het kopje "Liquiditeitsrisico"). Financiële instrumenten kunnen het risico lopen te worden geclassificeerd als verminderd kredietwaardig doordat ze een lagere kredietbeoordeling krijgen.

Concentratierisico

Op grond van haar beleggingsbeleid kan het Fonds beleggen in financiële instrumenten van uitgevende instellingen die (hoofdzakelijk) opereren binnen dezelfde sector, regio, of op dezelfde markt. Indien dit gebeurt zullen - vanwege de geconcentreerdheid van de beleggingsportefeuille van het Fonds – gebeurtenissen die van invloed zijn op deze uitgevende instellingen, een sterkere invloed op het Fondsvermogen hebben dan bij een minder geconcentreerde beleggingsportefeuille.

Valutarisico

De gehele of een deel van de effectenportefeuille van het Fonds kan worden belegd in (financiële instrumenten luidende in) andere valuta's dan de euro. Valutakoersschommelingen kunnen daardoor zowel een negatieve als een positieve invloed hebben op het beleggingsresultaat van het Fonds.

Risico van vroegtijdige beëindiging

In het geval van ontbinding van het Fonds, zal het liquidatiesaldo over de Participanten worden verdeeld naar verhouding van hun Participaties. Het is mogelijk dat de waarde van een Participatie ten tijde van de liquidatie is gedaald tot beneden de waarde op het moment van aankoop van dat Participatie door een Participant.

Inflatierisico

Als gevolg van inflatie (waardevermindering van geld) kunnen de reële beleggingsopbrengsten van het Fonds worden aangetast.

b) Tegenpartijrisico

Een tegenpartij van het Fonds kan tekortschieten in de nakoming van haar verplichtingen jegens het Fonds. Dit risico wordt zoveel mogelijk beperkt door het in acht nemen van de nodige voorzichtigheid bij de selectie van tegenpartijen.

Over het algemeen is er minder regelgeving en toezicht vanuit de overheid op transacties via andere kanalen dan de officiële markt dan op transacties op officiële en gereguleerde markten. Via de niet officiële kanalen worden vooral afgeleide instrumenten zoals valuta's, termijncontracten, spotcontracten en optiecontracten, credit default swaps, total return swaps en bepaalde opties op valuta's verhandeld. Bovendien is veel van de bescherming die beleggers genieten op bepaalde gereguleerde beurzen, zoals de prestatiegarantie van een clearinginstituut op de beurs, mogelijk niet beschikbaar voor transacties via niet-officiële beurzen. Daardoor loopt het Fonds bij transacties die op niet-officiële markten worden aangegaan het risico dat de directe tegenpartij zijn verplichtingen verbonden aan de transacties niet nakomt en dat het Fonds daardoor een verlies lijdt.

Voor afgeleide instrumenten welke niet op officiële markten worden verhandeld en waar de clearing plaats vindt door een centrale tegenpartij (CCP), is het Fonds verplicht onderpand te storten bij een aangesloten instelling van de CCP. Namens het Fonds wordt dit onderpand vervolgens door de aangesloten instelling overgedragen aan de CCP. Als gevolg hiervan loopt het Fonds tijdelijk tegenpartijrisico op de aangesloten instelling tijdens de overdracht en doorlopend tegenpartijrisico op de CCP. Bij het terugstorten van onderpand door de CCP aan de aangesloten instelling loopt het Fonds opnieuw tijdelijk tegenpartijrisico op de aangesloten instelling, totdat de aangesloten instelling het onderpand heeft teruggestort naar het Fonds.

Voor afgeleide instrumenten welke op officiële markten worden verhandeld (bijvoorbeeld opties en futures) waar het Fonds geen aangesloten instelling is, worden de diensten van een derde partij, welke wel een aangesloten instelling is, voor clearing gebruikt. Deze aangesloten instelling is verplicht om onderpand te storten. Omdat de aangesloten instelling een risicopremie vraagt en het onderpand doorgaans als een nettobedrag stort van alle klanten waarvoor zij de clearing verricht, is het onderpand dat gestort wordt door het Fonds groter dan het onderpand wat de aangesloten instelling stort. Als gevolg hiervan loopt het Fonds een tegenpartijrisico op de aangesloten instelling.

Verder kan er sprake zijn van tegenpartijrisico als gevolg van het uitlenen van instrumenten. Dit is nader beschreven in de paragraaf "Risico uitlenen financiële instrumenten".

Afwikkelingsrisico

Voor het Fonds kan niet (tijdige) of onjuiste betaling dan wel aanlevering van financiële instrumenten door een tegenpartij tot gevolg hebben dat afwikkeling via een handelssysteem niet, niet op tijd of niet conform verwachting plaatsvindt.

Bewaarnemingsrisico

De financiële instrumenten in de effectenportefeuille van het Fonds worden in bewaring gegeven bij een te goeder naam en faam bekend staande bank (*custodian*). Het Fonds loopt een risico dat als gevolg van liquidatie, faillissement, insolventie, nalatigheid of frauduleuze handelingen van de door haar benoemde (onder)bewaarnemer, bij die (onder)bewaarnemer in bewaring gegeven activa van het Fonds verloren gaan.

c) Liquiditeitsrisico*Liquiditeitsrisico onderliggende financiële instrumenten*

De waardering en de hoogte van feitelijke aan- en verkoopkoersen van financiële instrumenten waarin het Fonds belegt, is mede afhankelijk van de liquiditeit van de betreffende financiële instrumenten. Vanwege een (tijdelijk) gebrek aan liquiditeit in de markt in het kader van vraag en aanbod bestaat er een risico dat een ten behoeve van het Fonds ingenomen positie (1) gewaardeerd zal worden tegen een verouderde koers en (2) niet (tijdig) tegen een redelijke prijs kan worden geliquideerd. In potentie kan het gebrek aan liquiditeit leiden tot het limiteren of opschorten van de uitgifte en inkoop van Participaties.

Transacties in afgeleide financiële instrumenten zijn ook onderhevig aan liquiditeitsrisico. Gezien het bilaterale karakter van posities in niet-officiële markten, kan de liquiditeit van deze transacties niet worden gegarandeerd. De werking van niet-officiële markten kan de beleggingen van het Fonds via niet-officiële markten beïnvloeden.

Van tijd tot tijd kunnen de tegenpartijen waarmee het Fonds transacties aangaat, ophouden met market-making activiteiten of het afgeven van prijzen voor sommige van de financiële instrumenten. In die gevallen kan het zijn dat het Fonds niet in staat is een gewenste transactie te verrichten of geen compenserende transactie kan uitvoeren voor een open positie, wat een nadelig effect op de performance van het Fonds kan hebben.

Inflexibiliteitsrisico

Omdat het Fonds een open-end karakter heeft kan het in theorie op ieder moment worden geconfronteerd met een groot aantal uittredingen. In een dergelijk geval moeten op korte termijn beleggingen worden verkocht om aan de terugbetalingsverplichting jegens de uittredende Participanten te kunnen voldoen. Dit kan nadelig zijn voor de resultaten van het Fonds.

Risico opschorting of limitering inkoop en uitgifte

Onder specifieke omstandigheden, bijvoorbeeld indien een in dit hoofdstuk genoemd risico zich voordoet, kan de uitgifte en inkoop van Participaties worden gelimiteerd of opgeschort. Participanten lopen het risico dat zij niet altijd op korte termijn Participaties kunnen aan- of verkopen.

d) Risico's verband houdend met het gebruik van afgeleide instrumenten

Afgeleide instrumenten zijn onderhevig aan de in dit hoofdstuk beschreven risico's en er kan geen garantie worden gegeven dat de doelstelling die met dit gebruik wordt nagestreefd, wordt bereikt. Daarnaast zijn de volgende risico's specifiek voor afgeleide instrumenten:

Basis risico

Afgeleide instrumenten kunnen onderhevig zijn aan basis risico: in ongunstige marktomstandigheden kan de koers van het afgeleide instrument, zoals o.a. futures en total return swaps, niet perfect gecorreleerd

met de koers van het onderliggende financiële instrument. Dit kan nadelig zijn voor de resultaten van het Fonds.

Hefboom risico

In het Fonds kan gebruik worden gemaakt van afgeleide instrumenten, technieken of structuren. Deze kunnen worden toegepast voor zowel het afdekken van risico's als het realiseren van de beleggingsdoelstellingen en efficiënt portefeuillebeheer. Daarbij kan ook sprake zijn van hefboomwerking, waardoor de gevoeligheid van het Fonds voor marktbewegingen wordt vergroot. Het risico van afgeleide instrumenten, technieken of structuren wordt beperkt binnen de randvoorwaarden van het integrale risicobeheer van het Fonds. In hoofdstuk 2 is onder "Niveaus van hefboomfinanciering" de maximale omvang van de hefboomwerking gegeven.

Synthetische shortposities

Het Fonds mag gebruik maken van afgeleide instrumenten om synthetische shortposities in te nemen in sommige beleggingen. Mocht de waarde van een dergelijke belegging stijgen, dan heeft dit een negatief effect op de waarde van het Fonds. In extreme marktomstandigheden kan het Fonds te maken krijgen met theoretisch onbeperkte verliezen. Dergelijke extreme marktomstandigheden zouden kunnen betekenen dat beleggers, in bepaalde omstandigheden, te maken krijgen met een minimaal of geen rendement of zelfs een verlies lijden op dergelijke beleggingen.

Onderpandrisico

Met betrekking tot afgeleide instrumenten dienen beleggers er zich met name van bewust te zijn dat in geval van nalatigheid van de tegenpartij het risico bestaat dat ontvangen onderpand minder opbrengt dan de exposure naar de tegenpartij, of dat nu het gevolg is van onjuiste prijsbepaling van het onderpand, nadelige marktbewegingen, een achteruitgang in de kredietbeoordelingen van emittenten van het onderpand, of onvoldoende liquiditeit van de markt waarop het onderpand wordt verhandeld.

Ook kunnen (i) vertragingen in het terugkrijgen van het belegde liquide onderpand, of (ii) problemen bij het verkopen van onderpand een beperking veroorzaken van het vermogen van het Fonds om aan verzoeken tot terugkoop, aankopen van effecten of, meer in het algemeen, herbelegging, te voldoen.

e) Risico uitleenen financiële instrumenten

Beleggingsinstellingen waarin het Fonds belegt, mogen gebruik maken van uitleen transacties. Bij uitleen transacties van financiële instrumenten loopt de beleggingsinstelling het risico dat de inlener niet aan zijn verplichting kan voldoen tot teruggave van de ingeleende financiële instrumenten op de afgesproken datum of tot verstrekking van de additioneel gevraagde zekerheden. Het beleid van de beheerder van de beleggingsinstelling is er op gericht om deze risico's zoveel mogelijk te beheersen.

Met betrekking tot het uitleenen van effecten dienen beleggers zich er met name bewust te zijn van de volgende risico's:

- (A) als de lener van door de beleggingsinstelling uitgeleende effecten deze niet terug levert, is er een risico dat het ontvangen onderpand minder opbrengt dan de waarde van de uitgeleende effecten, of dat nu het gevolg is van onjuiste prijsbepaling, nadelige marktbewegingen, een achteruitgang in de kredietbeoordelingen van uitgevende instellingen van het onderpand, of onvoldoende liquiditeit van de markt waarop het onderpand wordt verhandeld;
- (B) in het geval van herbelegging van liquide onderpand kan een dergelijke herbelegging (i) een hefboomeffect creëren met dienovereenkomstige risico's en het risico van verliezen en volatiliteit, (ii) markt exposures met zich meebrengen die niet consistent zijn met de doelstellingen van het Fonds, of (iii) een lager bedrag opbrengen dan het bedrag van het terug te leveren onderpand;

- (C) vertragingen in de teruglevering van uitgeleende effecten kunnen een nadelig effect hebben op het vermogen van het Fonds om aan zijn verplichtingen te voldoen met betrekking tot de verkoop van effecten.

In het algemeen kunnen transacties met betrekking tot het uitlenen van effecten worden uitgevoerd of aangegaan om de totale performance van de beleggingsinstelling te verhogen, maar een gebeurtenis waardoor wanprestatie en/of wanbetaling ontstaat (en met name wanneer dit een tegenpartij betreft) kan een negatief effect hebben op de performance van de beleggingsinstelling.

f) Landenrisico

Het Fonds kan beleggen in effecten van uitgevende instellingen die gevestigd zijn in verschillende landen en geografische regio's. De economieën van individuele landen kunnen in gunstige of in ongunstige zin van elkaar verschillen met betrekking tot: bruto binnenlands product of bruto nationaal product, inflatie, herinvestering van kapitaal, zelfvoorzienendheid op het gebied van grondstoffen en situatie van de betalingsbalans. De normen voor rapportage, boekhouding en controle van de uitgevende instellingen kunnen op belangrijke punten van land tot land verschillen. Deze verschillen kunnen aanzienlijk zijn. Daardoor kan er van land tot land minder informatie beschikbaar zijn voor beleggers in effecten of andere activa. Nationalisatie, onteigening of confiscatoire belasting, valutablokkering, politieke veranderingen, overheidsregulering, politieke of sociale instabiliteit of diplomatieke ontwikkelingen kunnen een negatieve invloed hebben op de economie van een land of de beleggingen van het Fonds in een dergelijk land. In het geval van onteigening, nationalisatie of een andere vorm van confiscatie, zou het Fonds zijn gehele belegging in het betreffende land kunnen verliezen.

g) Waarderingsrisico

De beleggingen van het Fonds zijn onderhevig aan waarderingsrisico. Dit is het financiële risico dat een belegging niet juist gewaardeerd wordt. Waarderingsrisico kan het gevolg zijn van het gebruik van niet correcte data of waarderingsmethode.

Afgeleide instrumenten zijn onderhevig aan waarderingsrisico als gevolg van verschillende toegestane waarderingsmethoden en het feit dat afgeleide instrumenten niet altijd perfect correleren met onderliggende effecten, koersen en indices. Veel afgeleide instrumenten, met name afgeleide instrumenten die niet via officiële beurzen worden verhandeld, zijn complex en worden vaak subjectief gewaardeerd. Bovendien kan de waardering slechts door een beperkt aantal marktprofessionals worden verstrekt die vaak als tegenpartij bij de te waarden transactie optreden; dit kan de onafhankelijkheid van dergelijke waarderingsingen in gevaar brengen. Onjuiste waarderingsingen kunnen resulteren in vereiste hogere contante betalingen aan tegenpartijen of een waardeverlies voor het Fonds.

h) Fiscaal risico

Gedurende het bestaan van het Fonds kan het van toepassing zijnde fiscale regime veranderen hetgeen tot gevolg kan hebben dat een gunstige omstandigheid ten tijde van toetreding ten nadele wijzigt, al dan niet met terugwerkende kracht. Een aantal belangrijke fiscale aspecten van het Fonds staat omschreven in hoofdstuk "Fiscale aspecten". Het Fonds adviseert (potentiële) Participanten nadrukkelijk hun eigen fiscaal adviseur te raadplegen teneinde advies in te winnen over de fiscale implicaties die verbonden zijn aan een (eventuele) belegging in het Fonds.

i) Risico beleggen in andere beleggingsinstellingen

Bij beleggen in andere beleggingsinstellingen wordt het Fonds mede afhankelijk van de kwaliteit van dienstverlening en het risicoprofiel van het Fondsen waarin zij belegt. Dit risico wordt beperkt door een zorgvuldige selectie van het Fondsen waarin het Fonds zal beleggen.

j) Risico beleggen met geleend geld

Door te beleggen met geleend geld kan het totale rendement op de beleggingen van het Fonds toenemen. Echter, beleggen met geleend geld brengt ook risico's met zich mee. Indien het Fonds geleend geld aanwendt voor het doen van beleggingen en deze beleggingen behalen niet het gewenste resultaat, dan zal het verlies groter zijn dan in het geval de belegging niet gefinancierd werd met geleend geld. Het gebruik van geleend geld voor het doen van beleggingen vergroot niet alleen de kans op winst maar ook de kans op verlies. In hoofdstuk 2 is onder "Niveaus van de hefboomfinanciering" de maximale omvang van de (mede) hieruit voortvloeiende hefboomwerking gegeven.

k) Operationeel risico

De operationele infrastructuur die door het Fonds gebruikt wordt, brengt het inherente risico met zich mee van potentiële verliezen als gevolg van onder andere processen, systemen, medewerkers en externe gebeurtenissen.

l) Uitbestedingsrisico

Het risico van het uitbesteden van activiteiten is dat de derde partij niet kan voldoen aan haar verplichtingen, ondanks de bestaande contracten.

m) Modelrisico

Het Fonds kan gebruik maken van modellen voor het maken van beleggingsbeslissingen. Het risico bestaat dat deze modellen niet voldoen aan de doelstellingen waarvoor ze gebruikt worden.

5. Management van financiële risico's

De Beheerder heeft, namens het Fonds, een risicomanagement proces ingericht, wat hen in staat stelt om het financieel risico van de posities en hun bijdrage aan het totale risicoprofiel te meten en te monitoren. De Beheerder heeft, namens het Fonds, een proces geïmplementeerd voor de vaststelling van een accurate en onafhankelijke beoordeling van de waarde van alle afgeleide instrumenten die niet op een officiële markt worden verhandeld.

Een onafhankelijk risico managementteam is, namens de Beheerder, verantwoordelijk voor het toezicht houden op de financiële risico's. Financieel risico kan worden opgesplitst in drie hoofdclassificaties, namelijk marktrisico, tegenpartijrisico en liquiditeitsrisico's. Deze worden hieronder apart behandeld.

Marktrisico

Er zijn beheersmaatregelen opgesteld om het marktrisico van het Fonds te beperken. De interne risicomanagementmethodologie die wordt toegepast door de Beheerder, richt zich op volatiliteit. De mate waarin het Fonds is blootgesteld aan marktrisico wordt gemonitord op basis van de absolute volatiliteit. Bovenop de hierboven genoemde risicomaatregelen, worden resultaten van stress tests gebruikt als onderdeel van het monitoren van de financiële risico's.

Naast de interne monitoring van marktrisico's, staan in de paragraaf "Niveaus van hefboomfinanciering" in het hoofdstuk over het Beleggingsbeleid, de maximale niveaus van hefboomfinanciering opgenomen.

Tegenpartijrisico

Met betrekking tot tegenpartijrisico, zijn er procedures vastgelegd ten aanzien van de selectie van tegenpartijen, toegespitst op externe credit ratings en credit spreads. Tegenpartijrisico blootstelling en concentratielimieten worden berekend en gecontroleerd op een frequente basis.

Tegenpartijen voor kas, deposito's en transacties in afgeleide instrumenten welke niet op officiële markten worden verhandeld, worden, voordat ze worden aanvaard, beoordeeld op hun kredietwaardigheid op basis van de korte- en lange termijn ratings van externe bronnen, op basis van de credit spread en op basis

van eventuele garanties afgegeven door de moedermaatschappij van de tegenpartij. Behoudens in bijzondere gevallen of omstandigheden is het minimale acceptatie-niveau voor een tegenpartij om geaccepteerd te worden, een lange termijn mid-rating hoger of gelijk aan A3 en een korte termijn mid-rating hoger of gelijk aan P-1. Naast de externe ratings, worden er ook kwalitatieve indicatoren gebruikt bij de beoordeling van een nieuwe tegenpartij.

De kredietwaardigheid van de tegenpartij voor afgeleide instrumenten zal bepalen of afgeleide instrumenten kunnen worden aangegaan met de betreffende tegenpartij. Het Fonds zal alleen transacties in financiële afgeleide instrumenten aangaan met tegenpartijen die gespecialiseerd zijn in dit soort transacties daarbij vasthoudend aan de criteria voor acceptatie zoals hierboven uiteengezet. Het gebruik van financiële afgeleide instrumenten moet bovendien voldoen aan de doelstelling, beleid en risicoprofiel van het Fonds.

De bovenstaande richtlijnen met betrekking tot tegenpartijrisico zijn door het Fonds opgesteld in het beste belang van de klant en kunnen zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd.

Liquiditeitsrisico

De marktliquiditeit van het Fonds wordt op regelmatige basis gemeten en gemonitord aan de hand van de handelsvolumes en bid-ask spreads.

6. Uitgifte en inkoop van Participaties

Het Fonds heeft een open-end karakter. Dat wil zeggen dat zij, behoudens wettelijke bepalingen en uitzonderlijke situaties, op iedere Handelsdag Participaties uitgeeft als de vraag het aanbod overtreft en Participaties inkoopt als het aanbod de vraag overtreft, indien en voor zover dit niet in strijd is met de Voorwaarden of wet- en regelgeving.

Details over de uitgifte en inkoop van Participaties, zoals de kosten bij uitgifte en inkoop van Participaties, de Cut-off tijd en het tijdstip van storting, zijn gegeven in de Voorwaarden. De actuele hoogte van de open afslag die wordt geheven ter dekking van de transactiekosten bij uitgifte of inkoop van Participaties, is beschikbaar op de Website van de Beheerder.

Limitering of opschorting

Ingeval van bijzondere (markt)omstandigheden kan de Beheerder de uitgifte of inkoop van Participaties in het belang van het Fonds of Participanten tijdelijk limiteren of opschorten. De Beheerder zal hiervan onverwijld mededeling doen op de Website, evenals de bevoegde autoriteit hiervan onverwijld op de hoogte brengen.

Waarborgen inkoop en terugbetaling

Behoudens voorzover niet vereist op basis van wettelijke bepalingen of in geval van limitering of opschorting zijn er binnen het Fonds met het oog op de inkoop van Participaties te allen tijde voldoende waarborgen aanwezig om aan de verplichting tot inkoop en terugbetaling te kunnen voldoen.

7. Waardering en resultaatbepaling

Details over de waardering en resultaatbepaling zijn gegeven in de Voorwaarden.

8. Kosten en vergoedingen

De volgende kostenposten komen ten laste van het resultaat van het Fonds en worden derhalve indirect (pro rata) door de Participanten betaald. Voor de kosten bij uitgifte en inkoop van Participaties wordt verwezen naar de Voorwaarden.

Transactiekosten

Kosten in verband met de koop en verkoop van activa van het Fonds (transactiekosten) kunnen bestaan uit belastingen, broker commissies, spreads tussen bied- en laatprijzen en de verandering in de marktprijs als gevolg van de transactie (market impact). Er valt op voorhand geen nauwkeurige inschatting van de hoogte van de transactiekosten te geven voor de lange termijn. Bij sommige financiële instrumenten worden de transactiekosten verwerkt in de (bruto) prijs. Daarnaast kan de market impact per transactie en per periode sterk fluctueren. De aankoopkosten kunnen deel uitmaken van de aankoopprijs van de desbetreffende financiële instrumenten en worden indien de waardering plaatsvindt tegen marktwaarde verwerkt in de ongerealiseerde koersresultaten. Verkoopkosten worden verantwoord in het gerealiseerde koersresultaat. De voor het Fonds uitgevoerde transacties vinden plaats tegen marktconforme tarieven. Kosten in verband met transacties in afgeleide instrumenten zijn voor rekening van het Fonds (evenals opbrengsten en/of verliezen).

Kosten van bewaring

De kosten van bewaring van de financiële instrumenten in de portefeuille van het Fonds komen ten laste van de Beheerder. De kosten van bewaring bestaan onder meer uit bewaarloon voor de custodian en uit bankkosten.

Kosten van de Bewaarder

De kosten die de Bewaarder in rekening brengt bedragen op jaarbasis maximaal 0,01% (exclusief BTW) van het gemiddelde Fondsvermogen gedurende het Boekjaar en komen ten laste van de Beheerder.

Kosten van belastingen

De kosten ter zake van belastingen en rechten zoals, maar niet beperkt tot, de verschuldigde bronbelastingen, transactiebelastingen of eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting komen ten laste van het resultaat van het Fonds.

Kosten bij belegging in Verbonden Beleggingsinstellingen

Indien het Fonds belegt in een Verbonden Beleggingsinstelling komen kosten die ten laste van het fondsvermogen van die Verbonden Beleggingsinstelling worden gebracht indirect voor rekening van de Participanten. De beheervergoeding en service fee (de kosten van toe- en uittreding en eventuele performance fees nadrukkelijk uitgezonderd) over het door het Fonds gehouden deelnemingsrecht in de Verbonden Beleggingsinstelling worden echter door de Beheerder aan het Fonds terugbetaald.

Kosten bij beleggingen in andere beleggingsinstellingen

Indien het Fonds belegt in een beleggingsinstelling, niet zijnde een Verbonden Beleggingsinstelling, komen alle kosten op het niveau van deze beleggingsinstellingen (waaronder (onder meer) begrepen beheervergoedingen, service fees, performance fees en/of transactiekosten) indirect voor rekening van de Participanten.

Kosten financiële instrumenten die (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten

Indien het Fonds belegt in financiële instrumenten die (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten, anders dan in deelnemingsrechten in Verbonden Beleggingsinstellingen, zullen alle hieraan verbonden kosten door de Beheerder aan het Fonds worden terugbetaald.

Kosten financiële instrumenten die niet (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten

Indien het Fonds belegt in financiële instrumenten die niet (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten, zullen alle hieraan verbonden kosten ten laste van het resultaat van het Fonds komen.

Kosten van de Beheerder

De Beheerder ontvangt een vergoeding voor het door hem gevoerde beheer en een Service Fee, die o.a. dient ter dekking van de kosten van administratie. De hoogte van deze vergoedingen en nadere details zijn gegeven in (het Supplement op) de Voorwaarden. Deze vergoedingen zijn exclusief BTW. Indien en voorzover deze diensten onder een vrijstelling voor de BTW kunnen worden gebracht, zoals de vrijstelling voor collectief vermogensbeheer, zal de beheerder geen BTW in rekening brengen over deze kosten.

9. Dividendbeleid

De Subfondsen keren geen dividend uit.

10. Fiscale aspecten

Het navolgende geeft een summier overzicht van de belangrijkste fiscale aspecten van het Fonds en het beleggen in haar Participaties. De beschrijving van de fiscale aspecten is gebaseerd op de Nederlandse fiscale wetgeving, jurisprudentie en beleidsregels, zoals van kracht en bekend op de datum van publicatie van het Informatie Memorandum. Het overzicht vormt geen advies over een specifieke situatie.

Het Fonds is een besloten fonds voor gemene rekening in de zin van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dat betekent dat het Fonds zelf niet belastingplichtig is voor de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. De inkomsten en kosten worden fiscaal naar rato van het belang in het Fonds toegerekend aan de Participanten en zal, afhankelijk van de fiscale positie van de betreffende Participant, aldaar in de belastingheffing worden betrokken. De Beheerder heeft niet de intentie om, namens het Fonds, acties te ondernemen om mogelijk ingehouden belastingen terug te claimen.

Het Fonds is verder niet inhoudingsplichtig voor de Wet op de dividendbelasting 1965. In het geval er uitkeringen plaatsvinden dan zijn deze derhalve niet onderworpen aan een heffing van Nederlandse dividendbelasting.

Omzetbelasting

De vergoeding die de Beheerder in rekening brengt voor het beheer, de kosten van administratie daaronder begrepen, is exclusief BTW. Indien en voor zover deze diensten onder een vrijstelling voor de BTW kunnen worden gebracht, zoals de vrijstelling voor collectief vermogensbeheer, zal de beheerder geen BTW in rekening brengen over deze kosten. Mocht de vrijstelling voor collectief vermogensbeheer niet (meer) van toepassing zijn, dan is de Beheerder gerechtigd om aan de Beleggingsinstelling het saldo aan omzetbelasting na vooraf trek (inclusief aanvullende kosten) in rekening te brengen voor zover deze door de Beheerder met terugwerkende kracht verschuldigd is.

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) en de Common Reporting Standard (CRS)

De Hiring Incentives to Restore Act (hierna: de “HIRE ACT”) is Amerikaanse wetgeving en aangenomen in Maart 2010. Onderdeel van deze wetgeving is de FATCA wetgeving. Het doel van FATCA is om met

medewerking van financiële instellingen gegevens van Amerikaanse belastingplichtigen met financiële bezittingen aangehouden buiten de Verenigde Staten te rapporteren aan de Amerikaanse Belastingdienst ter voorkoming van belastingontduiking. Financiële instellingen gevestigd buiten de Verenigde Staten die niet meewerken aan FATCA lopen het risico onderworpen te worden aan 30% Amerikaanse heffing op verkoopopbrengsten en inkomsten.

Nederland heeft een overeenkomst gesloten met de Verenigde Staten om op automatische basis gegevens uit te wisselen met de Verenigde Staten met betrekking tot Amerikaanse belastingplichtigen. Deze overeenkomst is uitgewerkt in Nederlandse wetgeving waarbij Nederlandse financiële instellingen verplicht worden aan de Nederlandse fiscus gegevens van klanten die in scope zijn te verstrekken aan de Nederlandse fiscus die deze gegevens zal doorgeven aan de Amerikaanse belastingdienst. Het Fonds is een financiële instelling in de zin van FATCA, in de zin van voornoemde overeenkomst tussen Nederland en de Verenigde Staten als mede een administratieplichtige in de zin van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen.

FATCA zal vanaf 2014 gefaseerd in werking treden.

De Beleggingsinstelling classificeert als “Nonreporting IGA FFI”, is daarmee vrijgesteld voor de registratieverplichting bij de Amerikaanse belastingdienst (de IRS) voor de verkrijging van, en beschikt daarmee niet over, een Global Information Identification Number (GIIN).

Het Fonds is, om te kunnen voldoen aan de eisen van FATCA en in het verlengde daarvan aan de Nederlandse wetgeving voortvloeiend uit de overeenkomst met de Verenigde Staten, verplicht de (directe) Participanten om aanvullende informatie te vragen om vast te kunnen stellen of zij een zogenaamde “Specified US Person” in de zin van FATCA en de overeenkomst tussen Nederland en de Verenigde Staten of instellingen zijn die weigeren mee te werken aan FATCA. Het Fonds heeft de vrijheid om deze identificatie en rapportageverplichtingen uit te besteden aan een daartoe door de beheerder aan te wijzen externe partij.

Het is bestaand beleid van het Fonds om geen Participanten toe te laten die gevestigd zijn in de Verenigde Staten of handelen voor rekening of ten bate van enig persoon in de Verenigde Staten. Dit beleid geldt tevens personen die vallen onder de definitie van “Specified US person” onder FATCA en de in dit kader door Nederland met de Verenigde Staten gesloten overeenkomst, én instellingen die niet mee werken aan FATCA. Verder is het ter discretie van de Beheerder van het Fonds om in verband met de eisen van FATCA en de in dat verband tussen Nederland en de Verenigde Staten gesloten overeenkomst, in het belang van het Fonds en haar Participanten maatregelen te nemen om bepaalde (potentiële) Participanten uit het Fonds te weren of eventuele betalingen aan instellingen die niet mee werken aan FATCA op te houden tot het moment dat uit de door het Fonds vereiste documentatie blijkt dat deze partij mee doet aan FATCA.

De Beleggingsinstelling is tevens een financiële instelling in de zin van CRS en de Nederlandse implementatiewetgeving van CRS zoals voorgeschreven in de Europese Wederzijdse bijstandsrichtlijn (richtlijn 2014/107/EU).

Onder CRS zullen deelnemende landen op basis van automatische gegevensuitwisseling onderling informatie uitwisselen met betrekking tot financiële rekeningen aangehouden door natuurlijke personen en entiteiten die fiscaal inwoner zijn van een ander CRS land. Evenals FATCA is het doel van CRS voorkoming van belastingontduiking. Op grond van de richtlijn van 9 december 2014, 2014/107/EU zijn alle lidstaten binnen de EU verplicht CRS te implementeren. Dit betekent dat de Beleggingsinstelling per 1 januari 2016 verplicht is om van iedere nieuwe Participant voorafgaand aan de deelname in de Beleggingsinstelling diens fiscale woonplaats(en) vast te stellen en uiterlijk voor 1 januari 2018 de fiscale woonplaats(en) van bestaande Participanten vast te stellen. De Beleggingsinstelling neemt daarbij als uitgangspunt dat zij in lijn met haar ALM/KYC processen voor Participanten alleen die Participanten nader dient te identificeren die rechtstreeks zijn vermeld in het register van de Beleggingsinstelling. Dit geldt onder andere voor Participanten, niet zijnde financiële instellingen gevestigd in een CRS land, die blijken

een fiscale woonplaats te hebben in een (ander) CRS land. De Beleggingsinstelling is verplicht om bepaalde gegevens van Participanten die een fiscale woonplaats in een ander CRS land hebben door te geven aan de Nederlandse Belastingdienst die deze informatie op haar beurt automatisch zal uitwisselen met het betreffende CRS land. De Beleggingsinstelling heeft de vrijheid om deze identificatie en rapportageverplichtingen uit te besteden aan een daartoe door de Beheerder aan te wijzen externe partij.

Het is ter discretie van de directie van de Beleggingsinstelling om in verband met de eisen van FATCA, CRS en de betreffende Nederlandse implementatiewetgeving, in het belang van de Beleggingsinstelling en haar Participanten maatregelen te nemen om bepaalde nieuwe participanten uit de Beleggingsinstelling te weren.

11. Verslaggeving en overige informatie

Periodieke verslaggeving

Details over de periodieke verslaggeving zijn gegeven in de Voorwaarden. Hierin staan o.a. details opgenomen over het boekjaar en de periode waarbinnen het jaarverslag en de jaarrekening openbaar worden gemaakt.

Rendement

Voor het behaalde rendement, een vergelijkend overzicht van de ontwikkeling van het Fondsvermogen alsmede van de baten en lasten van het Fonds over de afgelopen drie boekjaren, wordt verwezen naar de jaarverslagen en de jaarrekeningen van het Fonds.

Stembeleid

De Beheerder heeft het streven om wereldwijd het stemrecht uit te oefenen op door het Fonds gehouden aandelen. De Beheerder doet dit vanuit de overtuiging dat 'good corporate governance' op de lange termijn goed is voor de aandeelhouderswaarde. Het corporate governance beleid van de Beheerder is gebaseerd op de internationaal geaccepteerde principes van het International Corporate Governance Network (ICGN). De Beheerder heeft de opvatting dat lokale wetten en codes voor ondernemingsbestuur, zoals de Nederlandse corporate governance code (Code Frijns) die is aangewezen als gedragscode bedoeld in artikel 2:391 lid 5 BW, het leidende kader voor de corporate governance praktijk en het stemgedrag vormen. Deze zienswijze is consistent met de toepassing van de ICGN-principes 7.2 ("*naleving van de wet*") en 8.1 ("*naleving en openbaarmaking van codes en systemen voor corporate governance*"). Meer informatie over het stembeleid wordt gepubliceerd op www.robeco.com.

Vergadering van Participanten

Details over de Vergadering van Participanten zijn gegeven in de Voorwaarden.

Liquidatie

Details over de mogelijkheid tot liquidatie van het Fonds zijn gegeven in de Voorwaarden.

Procedures en schikkingen

Het Fonds kan, indien dit in het belang is van de Participanten, (buiten)gerechtelijke procedures en/of schikkingen instellen of daaraan deelnemen.

SUPPLEMENT

In het Supplement wordt per Subfonds een aantal specifieke gegevens voor het betreffende Subfonds weergegeven, alsmede een aantal aanvullingen op het beleggingsbeleid en het risicoprofiel van dat Subfonds.

Pensioen Opbouw fondsen 2013-2018 t/m 2043-2070

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van deze Subfondsen is gericht op het behalen van waardegroei op de lange termijn ten behoeve van de aankoop van een pensioen. De Beheerder heeft als uitgangspunt het realiseren van een optimale verdeling over de verschillende beleggingscategorieën aandelen, obligaties alsmede liquide middelen. Het mixkarakter geeft de Beheerder de kans om de accenten in de aard van de beleggingen in de tijd zodanig te verleggen dat daardoor een zo optimaal mogelijk rendement wordt bereikt. Naarmate de Einddatum verder weg ligt en de resterende looptijd van het betreffende Subfonds langer is, wordt ten behoeve van een Subfonds meer belegd in risicovolle beleggingscategorieën. Naarmate de Einddatum dichterbij komt, wordt het beleggingsrisico in een Subfonds stap voor stap afgebouwd.

Benchmark

Deze Subfondsen hanteren geen benchmark.

Kasbeleid

De Subfondsen kunnen een significante kaspositie aanhouden. Het Subfonds kan als debiteur tijdelijke leningen aangaan tot een percentage van 20% van het Subfondsvermogen.

Niveaus van hefboomfinanciering

Het Subfonds mag, krachtens de voorwaarden en binnen de grenzen van (i) de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en (ii) het Beleggingsbeleid en de bijbehorende beleggingsrestricties, afgeleide instrumenten (zoals futures) gebruiken voor efficiënt portefeuillebeheer (bijvoorbeeld creëren van exposure naar aandelen met kasgeld) en voor het afdekken van valuta- en marktrisico's (voor hedging doeleinden) en voor beleggingsdoeleinden. Het Subfonds heeft niet de intentie om afgeleide instrumenten extensief te gebruiken, maar enkel ter ondersteuning van het beleggingsbeleid. Doordat het Subfonds gebruik kan maken van afgeleide instrumenten en doordat het Subfonds als debiteur tijdelijke leningen kan aangaan waarmee kan worden belegd met geleend geld, kan er sprake zijn van hefboomfinanciering. Het niveau van hefboomfinanciering op basis van de "brutomethode" (Gross Method) en de "methode op basis van gedane toezeggingen" (Commitment method), zoals beschreven in de AIFM-richtlijn, is voor het Subfonds gemaximeerd op 210% (als ratio tussen de exposure van het Subfonds en het Subfondsvermogen). Het gaat hierbij om een maximaal niveau, bedoeld voor uitzonderlijke omstandigheden. Indien er geen sprake is van hefboomfinanciering, zal dit percentage 100% bedragen. De verwachting is dat het gemiddelde niveau van hefboomfinanciering voor de verschillende Subfondsen onder normale omstandigheden tussen 100% en 130% zal liggen. Voor de Subfondsen met een korte looptijd wordt een lager niveau van hefboomfinanciering verwacht dan voor de fondsen met een langere looptijd. Hierbij wordt niet doorgekeken naar de niveaus van hefboomfinanciering in de fondsen waarin wordt belegd. Voor de niveaus van hefboomfinanciering in de onderliggende fondsen wordt verwezen naar de fondsdocumentatie van deze fondsen. Een overzicht van de daadwerkelijke niveaus van hefboomfinanciering zal in het jaarverslag worden weergegeven.

Relevante risicofactoren

De risicofactoren zijn beschreven in hoofdstuk 4. Rangschikking van de risicofactoren naar belangrijkheid wijken voor deze Subfondsen niet af van de risicofactoren zoals beschreven in het hoofdstuk 4.

Hieronder worden per Subfonds de Subfonds specifieke gegevens weergegeven:

<i>Serie Participaties</i>	<i>Aanduiding Voorwaarden</i>	<i>Naam Subfonds</i>	<i>ISIN-code</i>	<i>Startdatum</i>	<i>Einddatum</i>	<i>Beheerver- goeding¹</i>	<i>Service fee</i>
Participaties B	Fonds B	Pensioen Opbouw 2013 - 2018	NL0010261574	13-Nov-2012	31-jan-2019	0,29%	0,12%
Participaties C	Fonds C	Pensioen Opbouw 2019 - 2021	NL0010261582	13-Nov-2012	31-jan-2022	0,29%	0,12%
Participaties D	Fonds D	Pensioen Opbouw 2022 - 2024	NL0010261590	13-Nov-2012	31-jan-2025	0,29%	0,12%
Participaties E	Fonds E	Pensioen Opbouw 2025 - 2027	NL0010261608	13-Nov-2012	31-jan-2028	0,29%	0,12%
Participaties F	Fonds F	Pensioen Opbouw 2028 - 2030	NL0010261616	13-Nov-2012	31-jan-2031	0,29%	0,12%
Participaties G	Fonds G	Pensioen Opbouw 2031 - 2033	NL0010261624	13-Nov-2012	31-jan-2034	0,29%	0,12%
Participaties H	Fonds H	Pensioen Opbouw 2034 - 2036	NL0010261632	13-Nov-2012	31-jan-2037	0,29%	0,12%
Participaties I	Fonds I	Pensioen Opbouw 2037 - 2039	NL0010261640	13-Nov-2012	31-jan-2040	0,29%	0,12%
Participaties J	Fonds J	Pensioen Opbouw 2040 - 2042	NL0010261657	13-Nov-2012	31-jan-2043	0,29%	0,12%
Participaties K	Fonds K	Pensioen Opbouw 2043 - 2070	NL0010261665	13-Nov-2012	31-jan-2070	0,29%	0,12%

¹ Exclusief BTW

Pensioen Opbouw Vastrentend Kort

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het Subfonds is gericht op kapitaalbehoud. Uitgangspunt is om waar mogelijk het beleggingsrisico en inflatierisico te beperken. Er wordt voornamelijk belegd in een mix van staatsobligaties en bedrijfsobligaties via Verbonden Beleggingsinstellingen. Naast Verbonden Beleggingsinstellingen kunnen ook andere beleggingsinstellingen, afgeleide instrumenten, obligaties en deposito's in de portefeuille van de Beleggingsinstelling worden opgenomen. Belangrijk aspect ten aanzien van de beleggingen in staatsobligaties is het beperken van kredietrisico, door enerzijds een focus op de meer kredietwaardige landen en anderzijds een spreiding over meerdere overheden.

Benchmark

Het Subfonds hanteert geen benchmark.

Kasbeleid

Het Subfonds kan een significante kaspositie aanhouden. Het Subfonds kan als debiteur tijdelijke leningen aangaan tot een percentage van 20% van het Subfondsvermogen.

Niveaus van hefboomfinanciering

Het Subfonds mag, krachtens de voorwaarden en binnen de grenzen van (i) de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en (ii) het Beleggingsbeleid en de bijbehorende beleggingsrestricties, afgeleide instrumenten (zoals futures) gebruiken voor efficiënt portefeuillebeheer (bijvoorbeeld creëren van exposure naar aandelen met kasgeld) en voor het afdekken van valuta- en marktrisico's (voor hedging doeleinden) en voor beleggingsdoeleinden. Het Subfonds heeft niet de intentie om afgeleide instrumenten extensief te gebruiken, maar enkel ter ondersteuning van het beleggingsbeleid. Doordat het Subfonds gebruik kan maken van afgeleide instrumenten en doordat het Subfonds als debiteur tijdelijke leningen kan aangaan waarmee kan worden belegd met geleend geld, kan er sprake zijn van hefboomfinanciering. Het niveau van hefboomfinanciering op basis van de "brutomethode" (Gross Method) en de "methode op basis van gedane toezeggingen" (Commitment method), zoals beschreven in de AIFM-richtlijn, is voor het Subfonds gemaximeerd op 210% (als ratio tussen de exposure van het Subfonds en het Subfondsvermogen). Het gaat hierbij om een maximaal niveau, bedoeld voor uitzonderlijke omstandigheden. Indien er geen sprake is van hefboomfinanciering, zal dit percentage 100% bedragen. De verwachting is dat het gemiddelde niveau van hefboomfinanciering voor dit Subfonds onder normale omstandigheden 100% zal bedragen. Hierbij wordt niet doorgekeken naar de niveaus van hefboomfinanciering in de fondsen waarin wordt belegd. Voor de niveaus van hefboomfinanciering in de onderliggende fondsen wordt verwezen naar de fondsdocumentatie van deze fondsen. Een overzicht van de daadwerkelijke niveaus van hefboomfinanciering zal in het jaarverslag worden weergegeven.

Relevante risicofactoren

De risicofactoren zijn beschreven in hoofdstuk 4. Rangschikking van de risicofactoren naar belangrijkheid wijken voor deze Subfondsen niet af van de risicofactoren zoals beschreven in het hoofdstuk 4.

Beheervergoeding & Service fee

De Beheervergoeding bedraagt 0,21%

De Service fee bedraagt 0,12%

Pensioen Opbouw Vastrentend Lang

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het subfonds is gericht op behoud van pensioenopbouw. Uitgangspunt is het verlagen van het renterisico van het in te kopen pensioen en waar mogelijk het beperken van beleggingsrisico en inflatierisico. Er wordt voornamelijk belegd in een mix van staatsobligaties en bedrijfsobligaties via Verbonden Beleggingsinstellingen. Naast Verbonden Beleggingsinstellingen kunnen ook andere beleggingsinstellingen, afgeleide instrumenten, obligaties en deposito's in de portefeuille van de Beleggingsinstelling worden opgenomen.

Benchmark

Het Subfonds hanteert geen benchmark.

Kasbeleid

Het Subfonds kan een significante kaspositie aanhouden. Het Subfonds kan als debiteur tijdelijke leningen aangaan tot een percentage van 20% van het Subfondsvermogen.

Niveaus van hefboomfinanciering

Het SubFonds mag, krachtens de voorwaarden en binnen de grenzen van (i) de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en (ii) het Beleggingsbeleid en de bijbehorende beleggingsrestricties, afgeleide instrumenten (zoals futures) gebruiken voor efficiënt portefeuillebeheer (bijvoorbeeld creëren van exposure naar aandelen met kasgeld) en voor het afdekken van valuta- en marktrisico's (voor hedging doeleinden) en voor beleggingsdoeleinden. Het Subfonds heeft niet de intentie om afgeleide instrumenten extensief te gebruiken, maar enkel ter ondersteuning van het beleggingsbeleid. Doordat het Subfonds gebruik kan maken van afgeleide instrumenten en doordat het Subfonds als debiteur tijdelijke leningen kan aangaan waarmee kan worden belegd met geleend geld, kan er sprake zijn van hefboomfinanciering. Het niveau van hefboomfinanciering op basis van de "brutomethode" (Gross Method) en de "methode op basis van gedane toezeggingen" (Commitment method), zoals beschreven in de AIFM-richtlijn, is voor het Subfonds gemaximeerd op 210% (als ratio tussen de exposure van het Subfonds en het Subfondsvermogen). Het gaat hierbij om een maximaal niveau, bedoeld voor uitzonderlijke omstandigheden. Indien er geen sprake is van hefboomfinanciering, zal dit percentage 100% bedragen. De verwachting is dat het gemiddelde niveau van hefboomfinanciering voor dit Subfonds onder normale omstandigheden 100% zal bedragen. Hierbij wordt niet doorgekeken naar de niveaus van hefboomfinanciering in de fondsen waarin wordt belegd. Voor de niveaus van hefboomfinanciering in de onderliggende fondsen wordt verwezen naar de fondsdocumentatie van deze fondsen. Een overzicht van de daadwerkelijke niveaus van hefboomfinanciering zal in het jaarverslag worden weergegeven.

Relevante risicofactoren

De risicofactoren zijn beschreven in hoofdstuk 4. Rangschikking van de risicofactoren naar belangrijkheid wijken voor deze Subfondsen niet af van de risicofactoren zoals beschreven in het hoofdstuk 4.

Beheervergoeding & Service fee

De Beheervergoeding bedraagt 0,21%

De Service fee bedraagt 0,12%

Pensioen Opbouw Rendement

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het subfonds is gericht op het behalen van vermogensgroei op de lange termijn. Uitgangspunt is het streven naar een optimaal rendement per eenheid risico. Er wordt belegd in een gedi- versifieerde mix van hoog renderende obligaties en zakelijke waarden. Het Subfonds belegt voornamelijk in Verbonden Beleggingsinstellingen. Naast Verbonden Beleggingsinstellingen kunnen ook andere beleg- gingsinstellingen, afgeleide instrumenten, beursgenoteerde aandelen, obligaties en deposito's in de por- tefeuille van de Beleggingsinstelling worden opgenomen.

Benchmark

Het Subfonds hanteert geen benchmark.

Kasbeleid

Het Subfonds kan een significante kaspositie aanhouden. Het Subfonds kan als debiteur tijdelijke leningen aangaan tot een percentage van 20% van het Subfondsvermogen.

Niveaus van hefboomfinanciering

Het Subfonds mag, krachtens de voorwaarden en binnen de grenzen van (i) de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en (ii) het Beleggingsbeleid en de bijbehorende beleggingsrestricties, afgeleide instrumenten (zoals futures) gebruiken voor efficiënt portefeuillebeheer (bijvoorbeeld creëren van exposure naar aandelen met kasgeld) en voor het afdekken van valuta- en marktrisico's (voor hedging doeleinden) en voor beleggingsdoeleinden. Het Subfonds heeft niet de intentie om afgeleide instrumenten extensief te gebruiken, maar enkel ter ondersteuning van het beleggingsbeleid. Doordat het Subfonds gebruik kan maken van afgeleide instrumenten en doordat het Subfonds als debiteur tijdelijke leningen kan aangaan waarmee kan worden belegd met geleend geld, kan er sprake zijn van hefboomfinanciering. Het niveau van hefboomfinanciering op basis van de "brutomethode" (Gross Method) en de "methode op basis van gedane toezeggingen" (Commitment method), zoals beschreven in de AIFM-richtlijn, is voor het Subfonds gemaximeerd op 210% (als ratio tussen de exposure van het Subfonds en het Subfondsvermogen). Het gaat hierbij om een maximaal niveau, bedoeld voor uitzonderlijke omstandigheden. Indien er geen sprake is van hefboomfinanciering, zal dit percentage 100% bedragen. De verwachting is dat het gemiddelde niveau van hefboomfinanciering voor dit Subfonds onder normale omstandigheden rond de 160% zal liggen. Hierbij wordt niet doorgekeken naar de niveaus van hefboomfinanciering in de fondsen waarin wordt belegd. Voor de niveaus van hefboomfinanciering in de onderliggende fondsen wordt verwezen naar de fondsdocumentatie van deze fondsen. Een overzicht van de daadwerkelijke niveaus van hefboomfinanciering zal in het jaarverslag worden weergegeven.

Relevante risicofactoren

De risicofactoren zijn beschreven in hoofdstuk 4. Rangschikking van de risicofactoren naar belangrijkheid wijken voor deze Subfondsen niet af van de risicofactoren zoals beschreven in het hoofdstuk 4.

Beheervergoeding & Service fee

De Beheervergoeding bedraagt 0,21%

De Service fee bedraagt 0,12%

VOORWAARDEN VAN BEHEER EN BEWARING

Pensioen Opbouw 2013 - 2018
Pensioen Opbouw 2019 - 2021
Pensioen Opbouw 2022 - 2024
Pensioen Opbouw 2025 - 2027
Pensioen Opbouw 2028 - 2030
Pensioen Opbouw 2031 - 2033
Pensioen Opbouw 2034 - 2036
Pensioen Opbouw 2037 - 2039
Pensioen Opbouw 2040 - 2042
Pensioen Opbouw 2043 - 2070
Pensioen Opbouw Vastrentend kort
Pensioen Opbouw Vastrentend lang
Pensioen Opbouw Rendement

Artikel 1 Definities

1.1 In de Voorwaarden hebben de met een hoofdletter geschreven woorden en afkortingen de hieronder genoemde betekenis, tenzij uitdrukkelijk blijkt wordt gegeven van het tegendeel:

AFM	De stichting Autoriteit Financiële Markten
AIFM-Richtlijn	De Europese richtlijn (2011/61/EU) die geharmoniseerde regels introduceert voor beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen
Artikel	Een artikel van de Voorwaarden
Beheerder	Degene die belast is met het beheer van het Fonds
Beleggingsadviseur	PGGM Vermogensbeheer B.V.
Beursdag	Een dag waarop de Luxembourg Stock Exchange open is voor handel
Bewaarder	De bewaarder als bedoeld in artikel 1:1 Wft welke van tijd tot tijd is aangesteld door de Beheerder
BGfo	Het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
Boekjaar	Het boekjaar van de Beleggingsinstelling zoals aangegeven in de Voorwaarden
Class Action	Een juridisch groepsproces waarin de schadeclaims van gedupeerden met gemeenschappelijke, maar niet identieke belangen door een voor de groep representatieve eiser gebundeld bij de gerechtelijke of vergelijkbare instantie aanhangig worden gemaakt
Cut-off Tijd	Tijdstip (16:00 uur (CET)) waarvoor orders uiterlijk op een Handelsdag ontvangen moeten zijn door de Fund Agent om geaccepteerd te kunnen worden voor uitvoering op de tweede Handelsdag na ontvangst van de order
Deelneming	Het totaal van alle door een Participant gehouden Participaties
Einddatum	De einddatum van elk Subfonds zoals deze is gespecificeerd in het Supplement. Als deze datum geen Handelsdag is, is de einddatum de eerstvolgende Handelsdag
EUR	Euro
Financieel Instrument	Een financieel instrument als bedoeld in artikel 1:1 Wft
FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act
FATCA status	De status van een Participant onder FATCA of een Intergovernmental Agreement met betrekking tot FATCA
Fonds	Pensioen Opbouw
Fondsvermogen	Het totale vermogen van het Fonds
Fondswaarden	De beleggingen van het Fonds alsmede de saldi op bankrekeningen van het Fonds
Gelieerde Partij	Een (natuurlijke) persoon als bedoeld in artikel 1 BGfo
Handelsdag	Een door de Beheerder vastgestelde dag waarop Participanten in het Fonds kunnen toe- dan wel uittreden (zoals jaarlijks op verzoek toegestuurd door de Beheerder).
Informatie Memorandum	Het document waarin informatie wordt gegeven over het Fonds en de Subfondsen
Intergovernmental Agreement	Verdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten waarin nadere regels omtrent de toepassing van FATCA zijn vastgelegd, indien en voor zover Nederland en de Verenigde Staten dit zijn overeengekomen
Intrinsieke Waarde	De intrinsieke waarde per Participatie van een Subfonds
Participant	De houder van één of meer Participaties
Participatie	Deelgerechtigdheid van een Participant in een Subfondsvermogen
Professionele Belegger	Een professionele belegger als bedoeld in artikel 1 Wft en een niet-professionele belegger die overeenkomstig artikel 4:18c Wft door de Beheerder wordt aangemerkt als professionele belegger

Robeco Groep	De economische eenheid met aan het hoofd Robeco Groep N.V. waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch zijn verbonden
Stichting	De entiteit die de juridische eigendom van de Fondswaarden houdt
Storting	Een inbreng (1) in geld, luidende in euro's of andere door de Beheerder geaccepteerde valuta of (2) in natura, indien en voorzover deze inbreng in natura door de Beheerder is geaccepteerd en onder door de Beheerder vastgestelde condities, rekening houdend met het belang van de zittende Participanten
Subfonds	Een serie Participaties waarvan de specifieke kenmerken zijn opgenomen in een Supplement
Subfondsvermogen	Het totale vermogen van een Subfonds
Subfondswaarden	De beleggingen van een Subfonds alsmede de saldi op bankrekeningen van dat Subfonds
Supplement	Een supplement bij het Informatie Memorandum waarin de specifieke kenmerken van de Subfondsen zijn opgenomen
Transfer Agent	Degene die belast is met het vervullen van de functie van transfer agent ten behoeve van het Fonds
Uitkering	Een uitkering (1) in geld, luidende in euro's of andere door de Beheerder geaccepteerde valuta of (2) in natura, indien en voorzover deze uitkering in natura door de Beheerder is geaccepteerd en onder door de Beheerde vastgestelde condities, rekening houdend met het belang van de zittende Participanten
Verbonden Beleggingsinstelling	Een beleggingsinstelling die verbonden is met dan wel wordt beheerd door de Beheerder of een andere Verbonden Entiteit
Verbonden Entiteit	Een entiteit die onderdeel uitmaakt van de Robeco Groep
Vergadering	Een vergadering van Participanten
Voorwaarden	De voorwaarden van beheer en bewaring van het Fonds
Werkdag	Een dag waarop de banken in Nederland geopend zijn voor het (laten) uitvoeren van betalingsverkeer
Wft	De Wet op het financieel toezicht
1.2	Definities in enkelvoud worden geacht mede te omvatten de meervoudsvorm en vice versa, tenzij uitdrukkelijk blijkt wordt gegeven van het tegendeel.
1.3	Kopjes in de Voorwaarden zijn voor de uitleg daarvan zonder betekenis.

Artikel 2 Naam en duur

- 2.1 Het Fonds draagt de naam: Pensioen Opbouw.
- 2.2 Het Fonds is gevormd voor onbepaalde tijd. Een aantal Subfondsen zijn ingesteld voor een bepaalde tijd.

Artikel 3 Aard en zetel

- 3.1 Het Fonds is een besloten fonds voor gemene rekening in de zin van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 en wordt gevormd door het Fondsvermogen, dat wordt bijeengebracht door Stortingen door Participanten. Het Fonds wordt geacht te zijn gevestigd ten kantore van de Beheerder te Rotterdam.
- 3.2 Het Fonds en de Subfondsen staan alleen open voor Professionele Beleggers, doch na uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van de Beheerder.
- 3.3 Het Fonds is een "investment entity" als bedoeld in de Intergovernmental Agreement en is verplicht om te voldoen aan de Nederlandse wet- en regelgeving in het kader van de implementatie van de Intergovernmental Agreement. Het fonds is een Non-Reporting Netherlands Financial Institution onder de Intergovernmental Agreement en een exempt beneficial owner in de zin van artikel 1471 en 1472 van de US Internal Revenue Code. Om die reden staat het Fonds niet open voor beleggers die geen exempt beneficial owner zijn in de zin van artikel 1471 en 1472 van de US Internal Revenue Code of de Intergovernmental Agreement.

- 3.4 Het Fonds, de Subfondsen, de Voorwaarden noch hetgeen ter uitvoering hiervan geschiedt, vormen een personenvennootschap (*maatschap, vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap*).

Artikel 4 Doelstelling en beleggingsbeleid

- 4.1 Het Fonds heeft ten doel het collectief beleggen van het Fondsvermogen, per Subfonds afzonderlijk, en wel zodanig dat de risico's daarvan worden gespreid teneinde de Participanten in de opbrengst te doen delen.
- 4.2 Het beleggingsbeleid van ieder Subfonds is omschreven in het Supplement.

Artikel 5 Beheerder, beheer, administratie en overige handelingen

- 5.1 Het beheer over het Fondsvermogen en de administratie van het Fonds is opgedragen aan de Beheerder. Tot het beheer worden mede gerekend de invulling van het beleggingsbeleid alsmede het verrichten van de beleggingen met in achtneming van het vastgestelde beleggingsbeleid en alles wat daarmee in de ruimste zin geacht kan worden verband te houden. De Beheerder zal hiertoe worden geadviseerd door de Beleggingsadviseur. De Beheerder is gerechtigd om onder zijn verantwoordelijkheid werkzaamheden uit hoofde van zijn beheerfunctie door derden, niet zijnde de Stichting, te doen verrichten. De Beheerder kan de Participanten niet vertegenwoordigen.
- 5.2 De Beheerder is met inachtneming van het bepaalde in het Informatie Memorandum en het Supplement vrij in de keuze van de beleggingen en is te allen tijde bevoegd in de Fondswaarden de wijzigingen aan te brengen, die hij in het belang van de Participanten acht.
- 5.3 Indien de Beheerder om welke reden dan ook zijn functie niet langer uitoefent, terwijl geen opvolgend Beheerder is aangewezen, is de Stichting gerechtigd een interim beheerder te benoemen, totdat de vergadering van Participanten een nieuwe Beheerder heeft aangewezen.
- 5.4 De Stichting is gehouden binnen twee maanden nadat zich de in Artikel 5.3 bedoelde omstandigheid heeft voorgedaan, een vergadering van Participanten bijeen te roepen, ter aanwijzing van een opvolgend Beheerder.

Artikel 6 Juridische gerechtigdheid

- 6.1 De Stichting is juridisch eigenaar van de Fondswaarden. De Stichting kan de Participanten niet vertegenwoordigen.
- 6.2 De Fondswaarden aan toonder worden voor en namens het Fonds op naam van de Stichting in open bewaargeving gedeponeerd bij te goeder naam en faam bekendstaande financiële instellingen.

Alle Fondswaarden op naam worden voor en namens het Fonds op naam van de Stichting gesteld. Alle bankrekeningen worden eveneens ten name van de Stichting gesteld.

- 6.3 Verplichtingen die tot het Fonds (gaan) behoren, zijn respectievelijk worden aangegaan op naam van de Stichting, waarbij uitdrukkelijk wordt vermeld dat de Stichting optreedt ten behoeve van het Fonds.
- 6.4 Overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring met een beperkt recht van Fondswaarden worden aangegaan door de Stichting en de Beheerder gezamenlijk.
- 6.5 De Stichting zal Fondswaarden slechts op aanwijzing van de Beheerder aan derden mogen afgeven.
- 6.6 De Stichting kan van de Beheerder verlangen dat deze hem nader informeert betreffende afgegeven Fondswaarden, dan wel in de plaats getreden stukken en gelden, indien en voor zover deze niet zijn gedeponeerd op de in deze Voorwaarden omschreven wijze.
- 6.7 Indien de Stichting om welke reden dan ook zijn functie niet langer uitoefent, zal de Beheerder zo spoedig mogelijk een opvolger benoemen.
- 6.8 De Beheerder is, mede ten behoeve van het Fonds en de Participanten, een overeenkomst aangegaan met de Bewaarder overeenkomstig artikel 4:37f Wft.

Artikel 7 Subfondsen

- 7.1 Het Fondsvermogen is onderverdeeld in een of meer Subfondsen. Voor elk Subfonds wordt een aparte administratie gevoerd, zodat onder meer alle aan een Subfonds toe te rekenen activa en passiva alsmede kosten en opbrengsten per Subfonds worden verantwoord. De beleggingen van een Subfonds komen uitsluitend voor rekening en risico van de Participanten van het betreffende Subfonds. Uitkeringen ten laste van een Subfonds kunnen uitsluitend plaatsvinden op de Participaties van het betreffende Subfonds.
- 7.2 De Beheerder besluit tot introductie van een Subfonds. Voorafgaand aan die introductie stelt de Beheerder de nadere specificaties voor dat Subfonds vast, waaronder begrepen het beleggingsbeleid, en legt deze vast in het Supplement. Op het wijzigen van deze nadere specificaties is het bepaalde in Artikel 20 van overeenkomstige toepassing. In geval van tegenstrijdigheid tussen de Voorwaarden en het Supplement prevaleert het Supplement.

Krachtens de Wft zal het vermogen van een Subfonds eerst worden aangewend voor vorderingen voortvloeiend uit het beheer van het Subfondsvermogen en daarna voor de Participanten in dat Subfonds.

Artikel 8 Relatie Beheerder, Stichting en Participanten

- 8.1 Participanten zijn economisch tot het Fondsvermogen gerechtigd naar verhouding van het aantal Participaties dat een Participant houdt ten opzichte van het totaal aantal uitstaande participaties.
- 8.2 Door inzending van de in Artikel 10.2 bedoelde aanvraag tot deelname onderwerpt een Participant zich aan het bepaalde in de Voorwaarden. Gebondenheid aan de Voorwaarden blijft bestaan totdat een Participant zijn deelname in het Fonds volledig heeft beëindigd.
- 8.3 De Participanten worden vanaf het moment als bedoeld in Artikel 8.2 tevens geacht aan de Beheerder en de Stichting met het recht van substitutie onherroepelijk volmacht te hebben verleend om al datgene te (doen) verrichten, wat deze nodig of dienstig achten met inachtneming van het bepaalde in deze Voorwaarden. Daaronder wordt tevens begrepen het verstrekken van benodigde informatie over de Participanten aan fiscale autoriteiten indien deze fiscale autoriteiten daarom verzoeken of indien dit in het belang is van het Fonds en/of de andere Participanten. De Participanten zullen daartoe op eerste verzoek van de Beheerder hun medewerking verlenen.

Artikel 9 Participaties

- 9.1 De mate van gerechtigdheid in het Subfondsvermogen wordt uitgedrukt in een of meer series Participaties en fracties van Participaties, afgerond op vier decimalen. Elke serie Participaties vertegenwoordigt de gerechtigdheid tot een bepaald Subfondsvermogen.
- 9.2 Participaties luiden op naam en er worden geen participatiebewijzen uitgereikt. De tenaamstelling geschiedt door inschrijving in het door of namens de Beheerder te houden register van Participanten. Elke inschrijving zal inhouden:
 - a. de naam, het adres en het e-mailadres van de Participant;
 - b. het bedrag van de Storting en het aantal van zijn Participaties;
 - c. de statutaire plaats van vestiging van de Participant;
 - d. fiscale status van de Participant voor de belastingheffing naar het inkomen.
 De Participant zal de Beheerder zo spoedig mogelijk schriftelijk informeren indien in één van de hierboven genoemde gegevens een wijziging optreedt.
- 9.3 Indien een Participant minder dan één (1) Participatie houdt, dan is de Beheerder gerechtigd om (zonder voorafgaande toestemming van de betreffende Participant) de resterende deelname in het Fonds te beëindigen en daartoe over te gaan door verkoop van Fondswaarden, teneinde over te kunnen gaan tot Uitkering aan de Participant van de waarde van zijn (fractie van) Participatie.

Artikel 10 Toetredingen en uitbreiding

- 10.1 De bevoegdheid tot (1) het toelaten van Participanten en het bepalen van het tijdstip van toetreding en (2) het instemmen met uitbreiding van deelname en het bepalen van het tijdstip van uitbreiding berust uitsluitend bij de Beheerder, waarbij de Beheerder onder meer rekening kan houden met de dan geldende (markt)omstandigheden of de omvang van het Fondsvermogen. De Beheerder is te allen tijde gerechtigd toelating of uitbreiding te weigeren of daartoe aanvullende of afwijkende voorwaarden te stellen, rekening houdend met het belang van de zittende Participanten.
- 10.2 Aanvragen tot deelname of uitbreiding van deelname in een Subfonds dienen te geschieden door hetzij inzending van een daartoe door een namens de Beheerder beschikbaar gesteld formulier, hetzij met behulp van elektronische communicatiemiddelen gebruikmakend van de relevante internetapplicaties met elektronische ondertekening. Toetreding respectievelijk uitbreiding overeenkomstig dit Artikel 10.2 kan geschieden mits het schriftelijke verzoek of de elektronische opdracht daartoe vóór de Cut-off Tijd (T-2) door de Transfer Agent is ontvangen, in welk geval uitvoering van de opdracht tegen de waarde van het Fondsvermogen op de tweede Handelsdag (T) na ontvangst van de order geschiedt. Verzoeken die eerst na de Cut-off Tijd door de Transfer Agent worden ontvangen, worden uitgevoerd tegen de waarde van het Fondsvermogen drie Handelsdagen na ontvangst van de order.
- 10.3 Het aantal Participaties van de toetredende Participant in het Fondsvermogen wordt berekend op basis van de waarde van een Participatie per de datum van toetreding. De waarde van een Participatie wordt verkregen door het Fondsvermogen, berekend met inachtneming van het bepaalde in Artikel 16, per die dag te delen door het aantal uitstaande Participaties. Door het bedrag/de waarde van de Storting te delen door de aldus vastgestelde waarde van één Participatie, wordt het aantal Participaties verkregen.
- 10.4 Bij uitbreiding van de deelname wordt het aantal wegens die uitbreiding aan de Participant toe te delen Participaties berekend op basis van de waarde van een Participatie per de datum van de uitbreiding. De waarde van een Participatie wordt verkregen door het Fondsvermogen, berekend

- ingevolge Artikel 16, per die dag te delen door het aantal uitstaande Participaties. Door het bedrag/de waarde van de Storting in euro's te delen door de aldus vastgestelde waarde van één Participatie, wordt het aantal Participaties verkregen.
- 10.5 De Participant dient uiterlijk twee Werkdagen na de datum van toetreding aan de plicht tot Storting (inclusief de vergoeding als bedoeld in artikel 10.8) te hebben voldaan. Ingeval van uitbreiding dient de Participant uiterlijk twee Werkdagen na de datum van uitbreiding aan de plicht tot Storting (inclusief de vergoeding als bedoeld in artikel 10.8) te hebben voldaan. Indien een Participant niet, althans niet tijdig, aan zijn verplichting tot Storting (inclusief de vergoeding als bedoeld in artikel 10.8) voldoet is de vordering in geld van de Beheerder op die Participant voor het aankoopbedrag van de Fondswaarden inclusief kosten vermeerderd met de (rente)kosten ten gevolge van de niet-nakoming van die Participant direct opeisbaar, zonder dat een ingebrekestelling vereist is.
- 10.6 De Participant wordt na Storting (inclusief de vergoeding als bedoeld in artikel 10.8) in het register als bedoeld in Artikel 9.2 gecrediteerd voor de waarde van het alsdan door hem gehouden aantal Participaties. Aan de Participant wordt een bewijs van de boeking verstrekt.
- 10.7 De Beheerder erkent ten aanzien van iedere Deelneming in het Fonds slechts één gerechtigde. Indien een Participatie tot een onverdeeldheid behoort, kunnen de gezamenlijk gerechtigden, die tevens in het register als bedoeld in artikel 9.2 dienen te zijn ingeschreven, jegens het Fonds slechts worden vertegenwoordigd door één door hen schriftelijk daartoe aan te wijzen persoon. Het bepaalde in Artikel 9.2 is van overeenkomstige toepassing, terwijl alle kennisgevingen aan en oproepingen van de gezamenlijk gerechtigden kunnen worden gedaan aan het in het register ingeschreven adres van de vertegenwoordiger.
- 10.8 Ter dekking van kosten bij uitgifte en inkoop van Participaties heeft de Beheerder uit oogpunt van transparantie en eenvoud een percentage van maximaal 0,35% van de Intrinsieke Waarde voor een op- of afslag vastgesteld.

Artikel 11 Overdracht en (gedeeltelijke) beëindiging

- 11.1 Overdracht van Participaties kan uitsluitend plaatsvinden aan het Fonds. Overgang van de participaties onder algemene titel in het kader van een juridische fusie of splitsing wordt ook gezien als een overdracht in deze zin.
- 11.2 De Beheerder is - buitengewone, door de Beheerder aan te voeren, (markt)omstandigheden voorbehouden - verplicht verzoeken van een Participant tot (gedeeltelijke) beëindiging van deelname in een Subfonds te honoreren en daartoe over te gaan door verkoop van Subfondswaarden, ten einde over te kunnen gaan tot Uitkering aan de Participant van de waarde van zijn Participaties. De royementswaarde van de participaties wordt berekend op basis van de waarde van het Fondsvermogen per de datum (T) van de (gedeeltelijke) beëindiging van de deelname, mits dit verzoek vóór de Cut-off Tijd twee Handelsdagen voor de datum T (T-2) door de Transfer Agent is ontvangen. Verzoeken die eerst na de Cut-off Tijd door de Transfer Agent worden ontvangen, worden uitgevoerd tegen de waarde van het Fondsvermogen drie Handelsdagen na de datum van ontvangst van het verzoek. Een Uitkering geschiedt twee Werkdagen na de datum van berekening van de Intrinsieke Waarde.
- 11.3 Een verzoek tot (gedeeltelijke) beëindiging van de deelname dient te geschieden hetzij door invulling, ondertekening en inzending van een daartoe door de Beheerder beschikbaar gesteld formulier, of door middel van een door de Beheerder geaccepteerde elektronische opdracht.
- 11.4 De Beheerder heeft te allen tijde de bevoegdheid om de deelname te beëindigen van Participanten die, in strijd met het bepaalde in Artikel 3.3, toch een Specified US person blijken te zijn in de zin van de Intergovernmental Agreement. In dat geval zal de Beheerder, na schriftelijke mededeling hiervan aan de Participant, diens deelname in het Fonds beëindigen overeenkomstig de in dit Artikel beschreven procedure.

Artikel 12 Kosten

- 12.1 Ten laste van het Subfondsvermogen komen de navolgende kosten en lasten (inclusief eventueel verschuldigde BTW):
- de beheervergoeding als bedoeld in Artikel 13;
 - de service fee als bedoeld in Artikel 14;
 - de kosten die de Bewaarder in rekening brengt;
 - transactiekosten;
 - kosten van bewaring (custody kosten); en
 - kosten van belastingen.
- 12.2 Alle overige kosten komen ten laste van de Beheerder.
- 12.3 Indien een Subfonds belegt in een Verbonden Beleggingsinstelling komen kosten die ten laste van het fondsvermogen van die Verbonden Beleggingsinstelling worden gebracht indirect voor rekening van de Participanten. De beheervergoeding en service fee (de kosten van toe- en uittreding

nadrukkelijk uitgezonderd) over het door het betreffende Subfonds gehouden deelnemingsrecht in de Verbonden Beleggingsinstelling wordt echter door de Beheerder aan het betreffende Subfonds terugbetaald. Een eventuele performance fee over het door het Subfonds gehouden deelnemingsrecht in de Verbonden Beleggingsinstelling kan ten laste van het Subfonds komen. Indien een Subfonds belegt in Financiële Instrumenten die (mede) zijn uitgegeven door Verbonden Entiteiten, anders dan in deelnemingsrechten in Verbonden Beleggingsinstellingen, zullen alle hieraan verbonden kosten door de Beheerder aan het Subfonds worden terugbetaald.

Artikel 13 Beheervergoeding

Het Fonds betaalt per Subfonds een beheervergoeding aan de Beheerder waarvan de hoogte is opgenomen in het Supplement. Het pro-rata deel van de beheervergoeding wordt dagelijks bepaald op basis van het Subfondsvermogen (zonder aftrek van de nog niet ten laste van het resultaat van het Subfonds gebrachte verplichtingen uit hoofde van beheervergoeding en service fee) van de voorafgaande dag vermeerderd of verminderd met de netto-cashflow verbonden aan het saldo van de aan- en verkopen van Participaties die op het eerstvolgende handelsmoment plaatsvinden. De som van de pro-rata delen vanaf het begin tot en met het einde van de maand wordt vervolgens ten laste van het resultaat van het Subfonds gebracht. De beheervergoeding dient onder meer ter dekking van de kosten van (1) beheer van het Subfondsvermogen, (2) marketing en (3) distributie. De beheervergoeding is exclusief BTW en is vrijgesteld van BTW. Indien en voorzover de beheervergoeding niet (meer) vrijgesteld is van BTW dan wordt over de beheervergoeding BTW in rekening gebracht.

Artikel 14 Service fee

Een Subfonds betaalt een service fee aan de Beheerder van maximaal 0,12% over het Subfondsvermogen. Het pro-rata deel van de service fee wordt dagelijks bepaald op basis van het Subfondsvermogen (zonder aftrek van de nog niet ten laste van het resultaat van het Subfonds gebrachte verplichtingen uit hoofde van beheervergoeding, performance fee en service fee) vermeerderd of verminderd met de netto-cashflow verbonden aan het saldo van de aan- en verkopen van Participaties die op het eerstvolgende handelsmoment plaatsvinden. De som van de pro-rata delen vanaf het begin tot en met het einde van de maand wordt vervolgens ten laste van het resultaat van het betreffende Subfonds gebracht. De service fee dient onder meer ter dekking van de kosten van (1) administratie, (2) accountants, fiscalisten en juridische adviseurs, (3) opstelling en verspreiding van de benodigde documentatie voor de Beleggingsinstelling, (4) eventuele registratie van de Beleggingsinstelling bij overheidsinstanties of beurzen, (5) publicatie van koersen, (6) vergaderingen van Participanten en (7) uitoefening van het stemrecht overeenkomstig het stembeleid. De service fee is exclusief BTW en is vrijgesteld van BTW. Indien en voorzover de service fee niet (meer) vrijgesteld is van BTW dan wordt over de service fee BTW in rekening gebracht.

Artikel 15 Boekjaar, jaarrekening en verslaggeving

- 15.1 Het boekjaar van het Fonds en de Subfondsen is gelijk aan het kalenderjaar.
- 15.2 De Beheerder maakt jaarlijks binnen negen weken na het einde van de eerste helft van het Boekjaar de halfjaarcijfers van het Fonds op. Deze zijn verkrijgbaar ten kantore van de Beheerder.
- 15.3 De Beheerder maakt binnen vier maanden na het einde van het Boekjaar een verslag over het in het afgelopen Boekjaar gevoerde beheer en de jaarrekening van het Fonds op. Deze zijn verkrijgbaar ten kantore van de Beheerder.
- 15.4 De jaarrekening van het Fonds zal worden gecontroleerd door een door de Beheerder aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant, die daarover een verklaring afgeeft aan de Beheerder en de Stichting. Deze verklaring wordt bij de jaarrekening van het Fonds gevoegd. De Beheerder legt de jaarrekening van het Fonds ter goedkeuring voor aan de vergadering van Participanten. Indien er geen Participanten ter vergadering verschijnen hebben zij 15 Werkdagen de tijd om hun eventuele bezwaren kenbaar te maken. Indien dat niet gebeurt binnen de gestelde termijn wordt de jaarrekening geacht te zijn goedgekeurd. Goedkeuring van de jaarrekening van het Fonds strekt tot decharge van de Beheerder en de Stichting.

Artikel 16 Vaststelling waarde Fondsvermogen

De Beheerder zal iedere Handelsdag de samenstelling en de waarde van de Subfondsvermogens in euro's vaststellen. Daarbij worden de aan het Fonds toebehorende activa en passiva in beginsel als volgt gewaardeerd:

- alle activa en passiva worden gewaardeerd op basis van hun nominale waarde, tenzij anders aangegeven;
- de financiële beleggingen worden in beginsel gewaardeerd tegen reële waarde;

- beleggingen met beursnotering worden gewaardeerd tegen de laatst bekende beurskoers die ná de Cut-off Tijd en vóór het handelsmoment zal liggen (*forward pricing principe*). Indien deze koers niet representatief wordt geacht voor de actuele marktwaarde, wordt het betreffende instrument gewaardeerd op basis van maatstaven die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd;

- beleggingen in Verbonden Beleggingsinstellingen worden gewaardeerd op basis van hun intrinsieke waarde; en

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. In tijden van grote volatiliteit op de financiële markten zal bovendien rekening worden gehouden met de dan optredende grote schommelingen in de aandelenkoersen door de Intrinsieke Waarde te berekenen volgens het principe van 'fair value pricing'. Bij berekening volgens deze systematiek wordt niet alleen rekening gehouden met gedane koersen, maar ook met te verwachten noteringen aan de hand van andere relevante factoren die koersinvloed kunnen hebben op financiële markten. In een situatie waarbij koersen sterk fluctueren, blijft het immers te allen tijde zaak de Intrinsieke Waarde nauwkeurig vast te stellen, teneinde (toe- en uittrekkende) Participanten niet te benadelen door vaststelling van de Intrinsieke Waarde op basis van achterhaalde gegevens.

Artikel 17 Uitkeringen

De Subfondsen zullen geen uitkeringen doen.

Artikel 18 Vergaderingen

- 18.1 Jaarlijks binnen zes maanden na het einde van het boekjaar van het Fonds, en voorts zo dikwijls als hij dit in het belang van de Participanten acht, roept de Beheerder een Vergadering bijeen. Vergaderingen worden gehouden te Rotterdam of op een andere door de Beheerder te bepalen locatie. De oproeping geschiedt conform het bepaalde in Artikel 19.3 met inachtneming van een termijn van tenminste één kalendermaand, de dag van oproeping en die der Vergadering niet meegerekend. Tevens wordt de oproeping ter inzage gelegd ten kantore van de Beheerder. Bij de oproeping worden de plaats, de datum, het tijdstip van de Vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeld. De agenda van de Vergadering bevat één maal per kalenderjaar in ieder geval goedkeuring van de jaarrekening en decharge van de Beheerder en de Stichting.
- 18.2 Participanten die de Vergadering wensen bij te wonen en daar het stemrecht willen uitoefenen, dienen de Beheerder ten minste vijf Handelsdagen vóór de Vergadering van hun voornemen daar-toe schriftelijk in kennis te stellen.
- 18.3 De voorzitter van de Vergadering wordt door de Beheerder aangewezen. Bij gebreke van een zodanige aanwijzing voorziet de Vergadering zelf in haar leiding.
- 18.4 De voorzitter wijst één der aanwezigen aan voor het houden van de notulen en stelt met deze secretaris de notulen vast, ten blijke waarvan hij deze met de secretaris ondertekent. Indien van het verhandelde ter Vergadering een notarieel proces-verbaal wordt opgemaakt, behoeven notulen niet te worden gehouden en is ondertekening van het proces-verbaal door de notaris voldoende.
- 18.5 Participanten die zich met inachtneming van het bepaalde in Artikel 18.2 hebben aangemeld, zijn gerechtigd de Vergadering bij te wonen, aldaar het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen, mits zij ten tijde van de Vergadering nog steeds in bezit zijn van één of meerdere Participaties.
- 18.6 Iedere Participatie geeft recht op het uitbrengen van één stem. Delen van Participaties geven geen recht op het uitbrengen van een stem. Indien een participatie wordt gehouden door meerdere Participanten, kan het stemrecht uitsluitend door een vertegenwoordiger van deze Participanten worden uitgeoefend.
- 18.7 Alle besluiten waaromtrent in deze Voorwaarden geen grotere meerderheid is voorgeschreven worden genomen met volstreekte meerderheid van stemmen. Zij zijn bindend voor alle Participanten. Stemmen van onwaarde en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht. De voorzitter beslist ingeval van geschillen omtrent het stemmen. Ingeval van het staken van de stemmen is het voorstel verworpen.
- 18.8 Indien in een Vergadering, in welke krachtens deze Voorwaarden de aanwezigheid van een quorum is vereist, dit quorum niet is vertegenwoordigd, wordt een tweede Vergadering bijeen geroepen, te houden niet eerder dan drie en niet later dan zes weken na de eerste Vergadering; deze tweede Vergadering is bevoegd besluiten te nemen met een meerderheid van ten minste twee derden van de uitgebrachte geldige stemmen, ongeacht het ter vergadering vertegenwoordigde Fondsvermogen.
- 18.9 De Participanten kunnen alle besluiten die zij ter Vergadering kunnen nemen, ook buiten Vergadering nemen. Een buiten vergadering genomen besluit is slechts geldig, indien de stemgerechtigde Participanten zich door een langs elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht of per brief schriftelijk met de vereiste meerderheid vóór het desbetreffende besluit hebben uitgesproken.

Artikel 19 Publicaties

- 19.1 Voor Participanten is ten kantore van de Beheerder kosteloos een afschrift van deze Voorwaarden verkrijgbaar.
- 19.2 De Beheerder zorgt ervoor, dat het halfjaarbericht respectievelijk het jaarverslag en de jaarrekening van het Fonds, als bedoeld in Artikel 15, ten kantore van de Beheerder aanwezig zijn vanaf de datum van ter inzagelegging respectievelijk vanaf de datum dat het voormelde verslag is goedgekeurd tot zes maanden daarna. De Participanten kunnen het halfjaarbericht en het jaarverslag gedurende deze periode inzien en daarvan kosteloos een afschrift verkrijgen.
- 19.3 Alle mededelingen van de Beheerder aan de Participanten geschieden schriftelijk aan het e-mail-adres zoals ingeschreven in het in Artikel 9.2 bedoelde register. De Beheerder zorgt er voorts voor dat ten kantore van de Beheerder de tekst van de kennisgeving voor de participanten beschikbaar is gedurende één maand na de hiervoor bedoelde publicatie. Ter zake van oproepingen geldt het bepaalde in Artikel 18.1.

Artikel 20 Wijziging van de Voorwaarden

- 20.1 De Beheerder kan deze Voorwaarden wijzigen, mits hij het voorstel tot wijziging danwel de wijziging zelf aan de Participanten bekend maakt op de wijze als bepaald in Artikel 19.3. De Beheerder geeft geen uitvoering aan dit voornemen alvorens ten minste één maand is verstreken na de in de eerste zin bedoelde mededeling.
- 20.2 Een wijziging van deze Voorwaarden waardoor (1) de rechten en zekerheden van de Participanten worden verminderd of lasten aan hen worden opgelegd of (2) het beleggingsbeleid van het Fonds of een Subfonds wordt gewijzigd, worden eerst van kracht één maand nadat van de wijziging kennis is gegeven aan de Participanten op de wijze als bepaald in Artikel 19.3.

Artikel 21 Ontbinding en vereffening

- 21.1 Een besluit tot liquidatie van het Fonds kan uitsluitend worden genomen door de Beheerder. Indien het voorstel tot liquidatie van het Fonds wordt gedaan, geeft de Beheerder hiervan kennis aan de Participanten.
- 21.2 Een besluit tot liquidatie van een Subfonds kan te allen tijde, doch uitsluitend worden genomen door de Beheerder. Indien het voorstel tot liquidatie van een Subfonds wordt gedaan, geeft de Beheerder hiervan kennis aan de Participanten in dat Subfonds.
- 21.3 In geval van ontbinding van het Fonds geschiedt de vereffening van het Fonds door de Beheerder. Gedurende de vereffening blijven de Voorwaarden zoveel mogelijk van toepassing.
- 21.4 Naar gelang de vereffening vordert, zal de Beheerder de beschikbaar gekomen bedragen in gedeelten op de Participaties, elk pro rata parte, betaalbaar stellen, onder aftrek van kosten en lasten.

Artikel 22 Beëindiging beheer en bewaring

- 22.1 De Beheerder en de Stichting behouden zich ieder het recht voor zonder opgave van redenen te allen tijde het beheer respectievelijk de bewaring te beëindigen.
- 22.2 De Beheerder en de Stichting dienen de Participanten van een voorgenomen beëindiging van hun functie ten minste drie maanden van tevoren schriftelijk in kennis te stellen.
- 22.3 Het bepaalde in de Artikelen 5.3, 5.4 en 6.7 is in dat geval van toepassing.

Artikel 23 Aansprakelijkheid Beheerder en Stichting

- 23.1 Iedere aansprakelijkheid voor het gevoerde beheer en de gevolgen daarvan, wordt door de Beheerder uitdrukkelijk uitgesloten, tenzij er sprake is van opzet, grove schuld of een toerekenbare tekortkoming door de Beheerder in de nakoming van een bepaling van de Voorwaarden.
- 23.2 Iedere aansprakelijkheid voor het optreden als juridisch eigenaar, wordt door de Stichting uitdrukkelijk uitgesloten, tenzij er sprake is van opzet, grove schuld of een toerekenbare tekortkoming door de Stichting in de nakoming van een bepaling van de Voorwaarden.

Artikel 24 Toepasselijk recht en geschillen

- 24.1 Op de Voorwaarden is het Nederlands recht van toepassing.
- 24.2 Geschillen tussen de Stichting, de Beheerder en de Participanten onderling, zullen bij uitsluiting worden voorgelegd aan het oordeel van de bevoegde rechter te Rotterdam.